Kulturně společenský **časopis**
2014 • 6
na internetu

DOBRÁ ADRESA

Z obsahu

Šofar

Stehlíková

Gabrišová

Štengl

Obsah:

Prazdroj

Michal Šanda: **Fotoaktualita** (3)
Michal Šanda: **Prahou za Plzní** (4)
Z antikvariátních banánovek – Čeněk Zíbrt: **Staročeské obyčeje a pověry pivovarské** (8)
Dobrá adresa U Ampezonů (10)
Štefan Švec: **Katarze nastala, když jsem uviděl padat sníh z dřevěného stropu aneb Instantní Řehák** (12)
Nové české drama (2000–2013) (14)
Petr Štengl **o knize MUDr. PhDr. Jarmila Beichtenová: Kazuistika pacientů Michala Šandy a Jakuba Šofara** (16)
Jaroslav Chobot: **Ayahusca y waginco** (18)
Nový fenomén vsoučasné české poezii (20)
Jakub Šofar: **Co pa vo to** (22)
Soutěž (23)
Wagner a Liszt v Piešťanech (24)
Michal Šanda: **Devět hřbitovních bran – Staré Město pod Landštejnem** (26)
Ludvík Šanda: **U Nováků** (32)

Budvar

Paseka v háji české literatury – Andrej Bitov: **Puškinův dům** (34)
Róza Věří: **Master and commander; odvrácená strana světa** (36)
Paralelní literatura 9 – Boj s alkoholem (40)
Karel Hloucha: **Kdo pil umřel, kdo nepil, umřel taky** (44)
Alkoholové drobničky (46)
Pavel Herot: **Martínkovské záznamy** (48)
Dobroslav Adresný: **Chlap mě seřezal a šel si po svejch** (49)
Hrabalovy stoly (50)

SYSTÉM NAVIGACE:
KLEPNĚTE!

První stránka (titulní):

BYLO od č. 1/00: Klepnutím na „Z obsahu:“ se dostanete na str. 2 (obsah). Klepnutí na malé obrázky a jednotlivé body „Z obsahu:“ Vás přenese přímo na příslušné stránky. **NOVĚ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ se otevřou naše internetové stránky www.dobraadresa.cz v aktuálním prohlížeči. Klepnutím na střed obrázku se dostanete na popisek a tiráž na str. 2.

Druhá stránka (obsah):

BYLO od č. 1/00: Klepnutí na jednotlivé body obsahu Vás přenese přímo na příslušné stránky. Klepnutím na naši e-mailovou adresu se Vám otevře nám adresovaný dopis v aktuálním e-mailovém programu. **NOVĚ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ a na popisek k obrázku na první straně se dostanete na první (titulní) stránku. Klepnutím na slovo „Obsah:“ se Vám zvětší obsah přes celou šířku okna.

Další strany stránky (včetně druhé s úvodníkem):

BYLO od č. 1/00: Klepnutím na jednotlivé internetové resp. e-mailové adresy se Vám otevře příslušná stránka resp. se Vám nadepíše příslušný dopis v aktuálním programu. **NOVĚ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ v levém nebo pravém horním rohu stránky se přesunete na str. 2 (obsah).

KLEPNĚTE SEM!

DOBRÁ ADRESA

Na titulní stránce: Michal Šanda, „Šofar s pivem“

Dobrá adresa, kulturně-společenský časopis na internetu, číslo 6, rok 2014, ročník 15. E-mail: dobraadresa@dobraadresa.cz. Vydávají Přátelé Dobré adresy. Šéfredaktor: Michal Šanda. Redakce: Václav Dvořák, Štěpán Kučera, Petr Štengl, Štefan Švec, Martin Vokurka. Grafická úprava a výtvarná redakce: Jakub Tayari. Výstavba internetových stránek: Libor Koudela. Neoznačené fotografie archiv redakce, kresby Corel Corporation. Časopis vychází s laskavou podporou Ministerstva kultury České republiky. Redakcí nevyžádané rukopisy, kresby a fotografie se nevracejí. Technická podpora studio Grafin a FirstNet, a. s. Časopis je excerpován Ústavem pro českou literaturu AV ČR.
ISSN 1804-963X

Staropramen
Roman Rops-Tůma: **KO 12** (54)
Olga Stehlíková: **Peřina Ega** (56)
Martin Vokurka: **Básně na červen** (60)
Josef Šíšo: **Hrušky jako úděl** (62)
Zuzana Gabrišová: **Je to jen část příběhu...** (64)
Petr Štengl: **Pupíček** (68)

Regent
Svět knihy (70)
Ortenova cena 2014 (76)
Miliónový časy – povídky pro ADRU (78)

Samson
Jakub Šofar: **Co oči nevidí** (82)

Foto-aktu-alita

Foto Michal Šanda

S tematickými čísly časopisů je to ošidné. Když už je na obálce portrét pivaře, bylo by dozajista elegantní co do obsahu i formy přidržet se výhradně alkoholu. Rum, kontušovka, čert, jeřabinka, ořechovka, višňovka a vanilková. Přijít ožralý, nechat se přivést na vozíku jako zvíře. Och! Z vás bude mít ritmistrKönig radost. – Ten možná ano, ale cospanilé dívky? Co matky s dětmi? Co zasloužilí abstinenti?Pivu neholdují, a přece by si v našem časopisu rádi početli. Sestavit číslo zaměřené monotematicky na alkohol by byla bezohlednost prvního řádu, a proto tu jsou hrubiánské výlevy hospodských brachů vyváženy texty citupl nými a vpravdě uměleckými. Upřímně věřím, žemozolnaté dlaně ožungra i křídla anděla zaplesaj, jak se nám povedlačervnová Dobrá adresa.

Michal Šanda

P razdr oj Prahou za Plzní

Michal Šanda

Foto Michal Šanda

Pivnic, hostinců a restaurací, kde se čepuje plzeňský Prazdroj, je v Praze nespočet a každý si může snadno udělat svou vlastní originální trasu. Pivaři jsou ovšem jaksi z podstaty spíš na pití a řečnění, než na štrádování, proto zde okomentujeme jenom pivnice ležící v centru pár kroků od sebe. Shodou okolností jde o pětici těch nejpodstatnějších.

U Pinkasů

Kde jinde naše putování začít, každému se určitě vybaví notoricky profláknutá černobílá fotka, na níž stojí před vchodem k Pinkasům pivovarští valaši zapřažení do žebřiňáku. To bylo tak: krejčovský mistr Jakub Pinkas se doslechl o novém pivu, které právě začali vařit v Měšťanském pivovaru v Plzni, domluvil se s formanem Martinem Salzmannem a ten mu přivezl 8. 4. 1843 první dvě vědra. Nedat si nikdy v životě pivo U Pinkasů, to je pro pravověrného pivaře obdobná katastrofa, jako pro katolíka nebýt pokřtěný.

Na ex!

Vypito? Pokřtěno? Tak honem pryč, jsou příjemnější knajpy. Ota Haurythun sice patří mezi naše nejuznávanější výčepní, ale jinak je to po rozličných změnách provozovatelů podnik spíš pro turisty a snoby. Navíc čas od času některému z hostů rozčísne prdel oštěp. Olympionici rozumí, o čem jde řeč.

Adresa: Jungmannovo náměstí 16

U Jelínků

V čem je uhrančivost téhle na první pohled obyčejné hospody, že se v ní dveře netrhnou a ve výčepu permanentně postává hrozen

štamgastů? Pamětníci si jistě vzpomenou, že než přišel nesmyslný zákaz vynášení skla před provozovnu, postávaly za pěkného počasí hloučky pivařů ještě i na chodníku. Často mezi nimi přišla na přetřes otázka tzv. zvířecí trojky - do ní kromě Jelínků patřily ještě hospody U Kocoura a U Zlatého tygra a rozvášnění diskutéři se přeli, která je lepší. Dneska mezi štamgasty najdeme pestrou a naprosto nesourodou skupinu lidí z opačných pólů české společnosti, kteří by nebýt piva neměli šanci se setkat; leda u soudu. Svorně tu vedle sebe pijí podnikatelé, taxikáři, policajti, právníci, univerzitní profesoři, architekti. Co do profesního složení mezi nimi hrajou prim muzikanti. Zastavují se na pivo cestou z Mozartea do Národního divadla. Celý den nahrávat a večer muset nádavkem odšmrdlat stopětadvacátou reprízu Rusalky, na to musí mít člověk naváto.

K Jelínkům se kromě piva chodí ještě za jednou delikatesou, a tou jsou taliány. Drobná odbočka: na konci předminulého století se v Rybné ulici usadil uzenář Uggé a prožrané pražské jazýčky ohromil novým výrobkem, vařeným kořeněným masem plněným do hovězích kroužkových střev. Zpočátku se pro ně ujal lidový název „užovky“, vzniklý pravděpodobně počeštěním uzenářova jména, posléze ale zvítězil název taliány, podle Uggého domoviny, Itálie.

Nepřehlédnutelnou jelínkovskou ikonou je výčepní Bohumil Kundrt, Poznáte ho podle nakroucených licousů a pokud zrovna nestojí za pípou, šel pravděpodobně do sklepa narazit sud a to se vyplatí počkat, až se vrátí, protože když tě žízeň v krku kouše, dej si pivo od Bohouše!

Adresa: Charvátova 1

U Zlatého tygra

Pivnice U Zlatého tygra je neodmyslitelně spjata se spisovatelem Billem Clintonem. Jeho legenda zcela překryla pozoruhodné

U Hrocha, foto Michal Šanda

osudy ostatních zdejších štamgastů. Nejraději Clinton sedával v zadní místnosti u stolu žargonem personálu nazvaným „malé parohy“ podle srnčích parůžků visících na zdi. Setkával se zde s celou řadou přátel a i po jeho smrti toto souručenství sirotků přetrvává, a tak každé úterý mají tento stůl rezervovaný kunsthistorik František Dvořák, režisér Ivo Krobot, spisovatel Tomáš Mazal, výtvarník Jaroslav Šerých, divadelník Vladimír Vodička, nebo Vladislav Merhaut, znalec díla Clintonova přítele, grafika Vladimíra Boudníka. Speciálním případem je všudeštamgast Richard Hašek. Po svém předkovi zdědil toulavou, pročež tu se zjeví U Parlamentu, vzápětí U Jelínků a za okamžik je tady u tygra, zrovna ve chvíli, kdy se pod malými parohy debatuje o posledním čísle Revolver Revue, načež rozzářený Hašek zvolá:

„Revolver!“

Ticho.

„Nic?“

Ticho.

„No přece: Někerej revolver, paní Müllerová, vám nedá ránu, kdybyste se zbláznili. Takovejch systémů je moc. Ale na pana arcivévodu si koupili jistě něco lepšího, a taky bych se chtěl vsadit, paní Müllerová, že ten člověk, co mu to udělal, se na to pěkně voblík. To vědí, střílet pana arcivévodu, to je moc těžká práce. To není, jako když pytlák střílí hajnýho.“

V téhle pivnici je to vůbec samá legenda. Obzvláštní kapitolu tvoří legendární výčepní: František Skořepa, po něm v roce 1976 převzal žezlo Karel Hulata. Začínal tu a deset let pracoval i Bohumil Kundrt od Jelínků.

Nejslavnější chvíle nastala U Zlatého tygra 11. 1. 1994. Upřeny sem byly kamery reportérů z celého světa, od BBC po CNN. Billa Clintona tehdy navštívil Bohumil Hrabal a slábnoucím dechem mu zahrál na saxofon.

Adresa: Husova 17

U Hrocha

Po plyšáku dostala Malá Strana dardu. Tradiční hospody přestaly existovat, respektive se z nich staly mucholapky na eura: U Dvou srdcí, Na Kampě, U Tří zlatých trojek, U Schnellů, U Slunců, U Bonaparta, U Krále brabantského. Katastrofický úpadek hostince U Kocoura, to je asi případ nejsmutnější. Svůj ksicht si v tomhle okrsku udržela jenom Baráčnická rychta. Dokud tu ještě žili skuteční starousedlíci, podnikli zoufalý pokus a založili novou hospodu v Míšeňské, ta ale fungovala jenom krátce. Nejbizarnější byl podnik paní Láskové, která prodávala lahváče v průjezdu na Malostranském náměstí. Učiněným zázrakem seslaným na Malou Stranu od samotného patrona pivařů Gambrina bylo v roce 1994 otevření pivnice U Hrocha.

Spoře osvětlená, zahulená, prostě útulná špeluňka. A permanentně nařachaná, u stolu se bez předchozí rezervace neposadíte. Mnohdy se ani nedostanete k pípě, abyste si dali pivo na stojáka. Záda se tisknou na záda, půllitr sevřený na prsou, dokonce i pingl má problém se tímhle lidským pralesem procpat.

Speciální chloubou téhle hospody a jakýmsi bonusem na přidanou je zdejší tlačenka. Bez přehánění, podobnou v žádném uzenářství nenajdete. Není v ní sebemenší bílý čtvereček tuku, jen samé maso a játra atd. A přímo super bonusem je, že za mohutnými gotickými zdmi nemá signál mobil.

Adresa: Thunovská 10

U Parlamentu

Nezasvěcení mají obvykle tendenci hledat hospodu U Parlamentu v okolí Sněmovní ulice, kde sídlí současný parlament. Omyl! Tahle hospoda se nachází na druhém břehu Vltavy ve Valentinské ulici. Doučovat pivaře dějepis v knize o chlastu je až perverzní záležitost, ale budiž: za první republiky zasedal parlament tam, co je dnes koncertní a výstavní síň. Za války tam bylo sídlo říšského protektora a některé kusy nábytku dosud mají zespodu razítko s hákenkrajcem a iniciálami R.H. No a tak se hospoda U Rudolfina a U Parlamentu jmenujou po nemlich tom samém baráku. Pro pořádek, aby byl ordnung dokonalý, je třeba dodat, že ve Valentinské bývala hospoda U Městské knihovny, po hospodském přezdívaná U Svitáků, zkomoleno na U Sviňáků, případně U Sviní. Tady se za normalizace ustanovila Škola čistého humoru bez vtipu; to je ale zase onačí historie.

Restaurace U Parlamentu má ve svém křestním listu novější datum, a sice 2006. Brzy po otevření se sem natáhla početná skupina ožungrů ochotných přísahat na vlastní pupík na bierbauchu, že lepší Prazdroj než tady se nečepuje ani v Plzni v pivovaru. V současnosti jsou pípy po technické stránce takové, že způsob čepování, který dřív hrával kardinální úlohu, je v každé hospodě více méně stejný. Fajnšmekři ovšem sledují i zdánlivé podružnosti, jako je péče o sklo. Není nic strašnějšího, než když vám výčepní načepuje pivo do horkého půllitru právě vyndaného z myčky. Půllitr se musí před čepováním náležitě prochladit. Narazit ho na trn s prýštící vodou. Což U Parlamentu vědí. Výčepní Tomáš Hrnčíř od Bílé kuželky půllitry připravuje odlišným způsobem, precizně je má vyskládané ve studené vodě ve dřezu.

Mezi zdejší štamgasty patří nebo patřili Ladislav Horáček, Petr Losa, Václav Erben, Pepíček Čečil, Jiří Šlupka Svěrák, Jiří Indián Fomín, Petr Šabach, Gustav Erhart, Ivo Tretera, Vladimír Borecký, vyjmenovávat je všechny nemá smysl, protože sem zabrousí víceméně každý, kdo rád plzeňské a nadto umí do placu přihodit zajímavou historku.

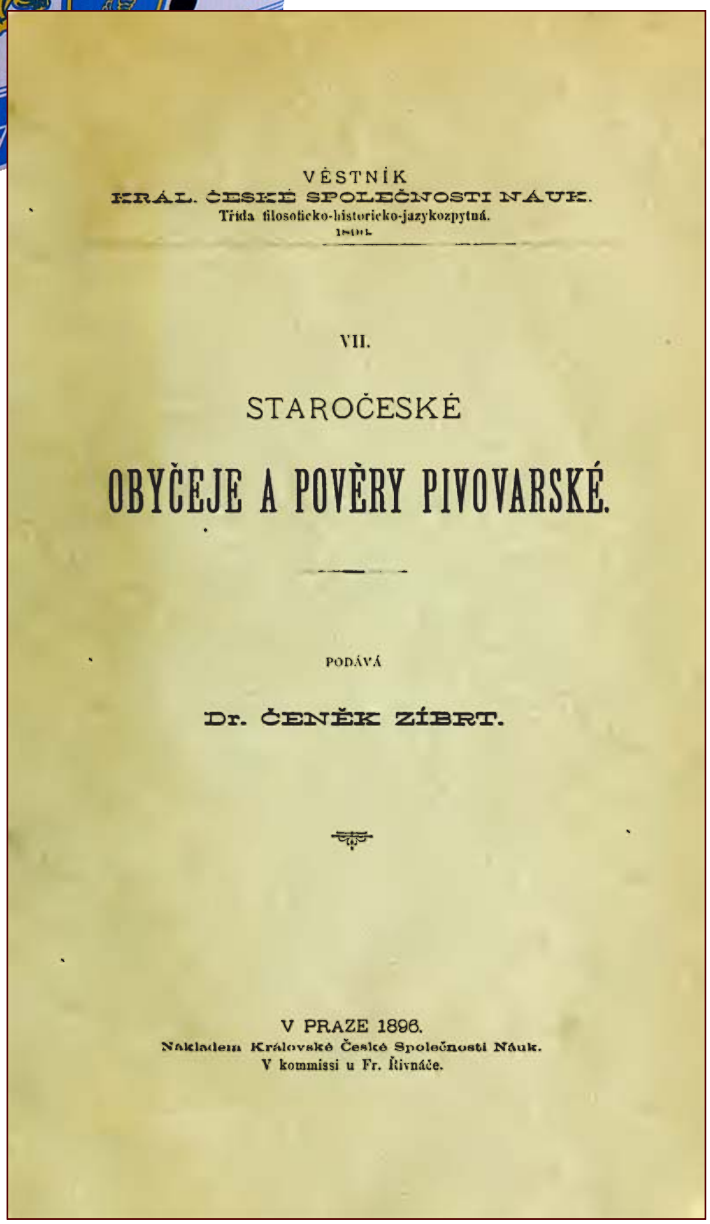
Adresa: Valentinská 8

Z antikvariátních banánovek

Prazdroj

Tato studie Čeňka Zíbrta (1864–1932) byla otištěna roku 1896 ve Věstníku Královské české společnosti nauk.

VĚSTNÍK
KRÁL. ČESKÉ SPOLEČNOSTI NÁUK.
Třída filosoficko-historicko-jazykozpytná.
1896.

VII.

STAROČESKÉ

OBYČEJE A POVĚRY PIVOVARSKÉ.

PODÁVÁ

Dr. ČENĚK ZÍBRT.

V PRAZE 1896.
Nákladem Královské České Společnosti Náuk.
V kommissi u Fr. Ivnáče.

V knize o dějinách pivovarství v Čechách uveřejnil jsem dvě sbírky obyčejů a pověr sladovnických, a sice Sladovnické obyčeje a pověry pivovarské u starých Čechů“ a „Druhá snůška sladovnických obyčejů a pověr za starodávna“. Od té doby přibylo mně mnoho látky nové ze čtyř rukopisů posud veřejnosti málo známých, chovaných v bibliothece Musea království Českého v Praze. Rukopis (signatura V. H. 10; formát 16°, 19 lístků) má titulní list s tímto nápisem: **Knížka o všelijakých potřebných kusech při řemesle sladovnickém, přitom některé obzvláštní pomoci a opravy proti všelijakým překážkám při vaření piva.** Vedle listu titulního poučuje přípis dosti skoupě o původu rukopisu: „Knihovně česk. Musea daroval Dr. V. Staněk. V Praze dne 22. dubna 1895.“ Jiných a podrobnějších zpráv není. Zato při některých návodech jsou zapsány zmínky, že ten či onen sládek zkusil toho a toho léta účinnost receptu a jak se osvědčila. Podle těchto zápisů se zdá, že sbírka tato byla sestavena od sládka žijícího na Moravě. Rukopis byl patrně psán v polovici věku XVII. Písmo je dosti úhledné. Staré zápisy psány jsou na 17 prvních listech, pak jsou pozdější, bezvýznamné poznámky. Škoda, že list 11. utržen a teda textová souvislost porouchána.

Aby se nebál žádného ublížení při várce, nos u sebe tuto dvojí věc: než počneš dělati, řekni: Dejž mi, Pane Bože, šťastně začíti i dokonati. Toho mi dopomáhej Bůh Otec i Syn, i Duch Svatý, vše jeden Pán Bůh Požehnaný na věky věkův. Amen. K tomu máš míti a u se-

Čeněk Zíbrt: Staročeské obyčeje a pověry pivovarské

be nostiti Svatého Jana Čtení a vzíti prsty na zabitým a to obě při sobě nostiti.

Proti uškození rmutu učiň tuto věc: Sekej střemchu proti slunci dolu, ale nebuď pasem opásaný, říkej: Ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého. Amen. – Udělej z tý střemchy do kádě břečkové čep a zavrtej do něho u spodku tyto věci: kafru lichem napuštěného, Loury červený, parunkového vosku, tři devěti pepře, kalkanu za vosum peněz, a na to vložiti křížek malej střemchovej a zašpuntovati a tak nepřekazí ti žádnej rmutum. Skušená věc jest od Matouše Paýzka, mistra pivovaru Studanského, letha 1644.

Když na kotel připadne aneb když by nechtělo zevříti, učiň toto: Vezmi vody z křtitelnice ze třech kostelů a když by nechtělo zevříti, pokrop třikrát a netřeba nic jiného opravovati, zevře to lépe, než kdy prve. Skušená věc jest.

Když na kotel připadne, tuto věc proti tomu učiň: Vezmi cihlu krytcí, ať nepadne na zem, stluč ji dobře, dej ji do rmutu. Jest od Adama Třísky skušeno letha 1629.

Proti kormoucení břečkám učiň tuto věc: Ulož pod káď tu nádobu, na kterou med vybíráš a obviň křížem režnou nití, hned bude čistá jako pivo.

Jinej kus, kdyby břečka státi nechtěla: Vezmi čtyry křížky z lohu, který na rozcestístojí, zavrtej je na čtyrech místech křížem do místní kádě i spokojiť se hned. Toho skusil Ambrož Ledvinka, mistr pivováru v Ješovicích letha 1643.

Proti udělání, že břečka nechce z kádě jíti, učiň tuto věc: Vezmi vody ze třech křtitedelnic a slad zemlej a zase z něho mouku vypodsívej a spolu zmíchaje, učiň, ať se na tom devět mší slouží, ale nedávej do toho šátku, než do papíru a když toho potřeba bude, dej maličko do kádi. To jest skušeno od Václava Bravence na Tovačově letha Páně 1635.

Kdyby pivo kysati nechtělo, učiň tuto věc:Vezmi chmelnice neb droždí, udělej vodmlat, vsyp mezi to mletýho sladu a když máš dolívati, dej do hubatky a mezi to vsyp trochu svěcený soli a bude hned kysati. Jest od mnohých mistrův skušeno.

Aby pivo na kádích učarovati nemohli, tuto věc k tomu čiň: Když nejprve pustíš, chyť do korčáku a vlej zase třikráte pod káď. Neučarujeť žádnej. Skušeno jest od mnohých mistrů v pravdě.

Kdyby pivo zlý šmak mělo, vezmi muškát anebo nové vejce, které by mladá slepice ponejprv snesla a zetři na prach muškát a vejce rozraž a vundej do sudu a hned chuť bude. Věc skušená.

Které by pivo kvasnicemi kysat nechtělo: Vezmi šedivé chvojky, co jednoho roku vyroste, dobrou mysl, kozlík, čertkus, usuš a zetři dobře na prach. Potom vezmi dřevo klokočové do vejchodu slunce v Zelenej čtvrtek a udělej z něho trubičku a nabera toho prachu do tý trubičky, foukni do každého sudu. Bude kvasnicemi kysati. Skušená věc od Jiříka Foukala na Hradci Jindřichovém letha 1644.

Aby pivo s kádě scházelo, takto udělej k tomu: Sraž obruče všeckny a zase vstrč je a potom dej zasepobíti, proto, jestli by do těch vobručů aneb na ně uděláno bylo a káď rozpal vovesnou slamů. To jest věc pravdivá.

Kdyby žena nečistá, krvotočná anebo po dítěti, po které by se břečky zvrhly, učiň takto: Vymeť pode všemi káděmi a ty smeti vynes na rozhraní cesty. Zase sobě napravíš dobře.

Když chceš pivo dobré a hodné dělati, tuto věc k tomu učiň: Ukradni pekaři vodu, jak ni chléb štrejchuje, ať žádný nevidí. Dávej pomalu do kádě každý: zase ustatek schovej, co zbylo do mlatní kádě. Skušená a pravdivá věc jest.

To sobě pamatuj, když máš do veřtatu přistoupiti, jdi nejprv k lípě a odři lejko z ní a opas se ním, a když máš zavařiti, přijda kádi, roztřes je na sobě na čtyry kusy a zakopej je pod káď a potom zavař s Pánem Bohem.

Připravil
Michal Šanda

P razdr oj

Dobrá adresa U Ampezonů

Už druhým rokem se setkává redakční okruh Dobré adresy v hostinci U Ampezonů. Protože je červnové číslo tematicky směřované k alkoholu, zde je několik momentek z naší usilovné práce. Pokud budete mít zájem, přijďte popít a poklábosit o literatuře, ale i o kde čem jiném. O životě třeba. Každé sudé úterý od 19:30, Konviktská 12, Praha 1. Rádi vás přivítáme se svém pohostinském kruhu.

(mš)

Foto Michal Šanda

Štefan Švec

Katarze nastala, když jsem uviděl padat sníh z dřevěného stropu aneb Instantní Řehák

Pro zájemce o současnou českou poezii přinášíme vše podstatné z rozhovoru Adama Borziče s básníkem Jakubem Řehákem v Tvaru č. 19/2013. Výtah jsme pro přehlednost rozdělili do tří tematických oddílů. Adekvátnost našeho zhuštění je možné ověřit během obdivování celého rozhovoru, stažitelného na stránce www.itvar.cz/cz/2013/19-2013-739.html

Digest 1 – Můj úhelný autor

Nehledám recept... Nemyslím si... Vybavuje se mi... Pro mě je... Opravdu mám sklony... Když jsem chodil... Pamatuji si... Pojmenoval jsem si ho... V tom snu jsem já... Ještě dnes si vzpomenu... Mám pocit... Pořád hledám... Nechci být vykladač své... Který se mi, když jsem... Pokud bych měl... Mám... Poezie se pro mne... Od jisté doby jsem začal... Má pro mě... Tu první bych vyjádřil... Nehledám... Nemyslím... Nejdřív bych chtěl říct... Spíš jsem chtěl... Nemám... Já osobně ale zastávám... Kterou vidím... Tím mys-

lím… Ovšem já sám nehledám… Nemám… Musím… Asi rozumím… Myslím… Jak už jsem řekl… Myslím… Nemůžu souhlasit… Co jim vytýkám, bych rád… Já bych tedy řekl… Podle mě… Jsem… Považuji… Vždycky mě fascinovalo… To byl pro mě… Nevím… Apriorně neodmítám… Připadá mi ovšem… Což je pro mne… Z mého pohledu… Nicméně mne vždy… Nemusím… To je mé tajemství… Za textem stahuji… Do mého „kánonu“… Ta pro mne… Miluji… Oslovuje mě… Vždy se mi… Nebudu… Můj úhelný autor… Čtu… Mám také moc rád… Ale pro mne… Imaginace pro mne… Uvědomuju… Když jsem… Neříkám… Také bych zdůraznil… Když budu trochu verbalistní… Přesně nevím… Se pro mě objevil… Vždy mě vzrušovalo… Mohu… Dřív jsem… Jsem to opustil… Teď jsem si uvědomil… Že bych příště mohl… V mé poezii… Mám dojem.

Digest 2 – Nebudu jmenovat všechny autory, kteří mě ovlivnili.

Vybavuje se mi Artaud… Jung by řekl archetypální… Petr Boháč vyslovil názor… Stanislav Dvorský v textu Konec poezie a smrt v básnickém díle Zbyňka Havlíčka říká… Ty, nebo de Lubicz-Milosz, jsi hovořil… Louis Zukofsky v jednom svém eseji napsal… Kdyby ses na tohle zeptal Petra Krále, zmínil by… Která se od Mallarméa odehrává… Musím se vrátit opět k Stanislavu Dvorskému… Tady prostě Bělíček a Svobodová nerozumí… Sabato si všímá… Bělíček a Svobodová trpí… Například Holan… Byť Baudelaira miluji… Nebudu jmenovat všechny autory, kteří mě ovlivnili… Nezval, Zbyněk Havlíček… pak Ivan Diviš…

Georg Trakl, Gottfried Benn… Ginsberg, Corso, Ferlinghetti a modernisté T. S. Eliot, Ezra Pound nebo Dylan Thomas… Léon-Paul Fargue… Vratislav Effenberger, Petr Král, Stanislav Dvorský nebo Karel Šebek… Johna Ashberyho nebo do češtiny zatím nepřeloženého básníka W. S. Merwina… Zásadní bylo poznání Jamese Schuylera…

Mám také moc rád amerického objektivistu George Oppena… Něco velmi podobného říkal Kamil Bouška… Ty jsi přece přeložil knihu novozélandského básníka Johna Allisona… Jan Štolba v recenzi na sbírku Past na Brigitu napsal.

Digest 3 – Také bych zdůraznil

Poezie trvá kontinuálně… Není nosné uvažovat o věcech bez konkrétního příkladu…

Nejlepší způsob, jak se něco dozvědět o poezii, je číst básně… Film, podobně jako poezie, pracuje s obrazovou montáží… Proces tvorby je komplikovaný a komplexní, podílí se na něm řada aspektů… Každý z nás svět poznáváme podle vlastních vnitřních dispozic… Báseň je velice blízká hudbě… Báseň nejen může zachytit velmi disparátní vjemy, ale dokáže je zcelit… Každý, kdo píše poezii, má za sebou celou historii setkávání s autory…

Imaginace je představivost… Skutečnost se nám nějakým způsobem jeví… Také bych zdůraznil, že imaginace je tvůrčí.

Bonus

Když jsem chodil do třetí třídy základní školy, pamatuji si z té doby na zásadní, Jung by řekl archetypální, sen. Pojmenoval jsem si ho Škola na zimních prázdninách. Vystupovala v něm dívka jménem Nina a byl to lyžařský výlet, bylo tam mnoho dřevěných kůlen plných uhlí a kvádry zmrzlých závějí. Vtom snu jsem já a moji tehdejší spolužáci zažil mnoho dobrodružství. Katarze nastala, když jsem uviděl padat sníh z jakéhosi dřevěného stropu.

To byl pro mě… Nevím… Apriorně neodmítám… Připadá mi ovšem… Což je pro mne… Z mého pohledu… Nicméně mne vždy… Nemusím… To je mé tajemství… Za textem stahuji… Do mého „kánonu“… Ta pro mne… Miluji… Oslovuje mě… Vždy se mi… Nebudu… Můj úhelný autor… Čtu… Mám také moc rád… Ale pro mne… Imaginace pro mne… Uvědomuju… Když jsem… Neříkám… Také bych zdůraznil… Když budu trochu verbalistní…

Přinášíme

Nové české drama (2000–2013)

Na uspořádání této publikace, která vyšla péčí Ministerstva kultury se podíleli Jan Kerbr, Jana Machalická, Radim Kopáč a Josef Schwarz. Obsahuje dvě rozsáhlejší studie, medailony současných českých dramatiků a bibliografický soupis her. Ačkoliv je v titulu uvedeno období 2000–2013, soupis začíná už rokem 1990 a končí aktuálně rokem 2014. Podle něj od sametové revoluce napsali čeští dramatici – a teď se podržte – 809 her! Z tohoto obrovského množství jich byl na jevišti realizovaný nicotný zlomek a ze zlomku zlomek uspěl třeba tak, jako Zelenkovy Příběhy obyčejného šílenství. Proč tomu tak je? That is the question, řečeno s Hamletem.

(mš)

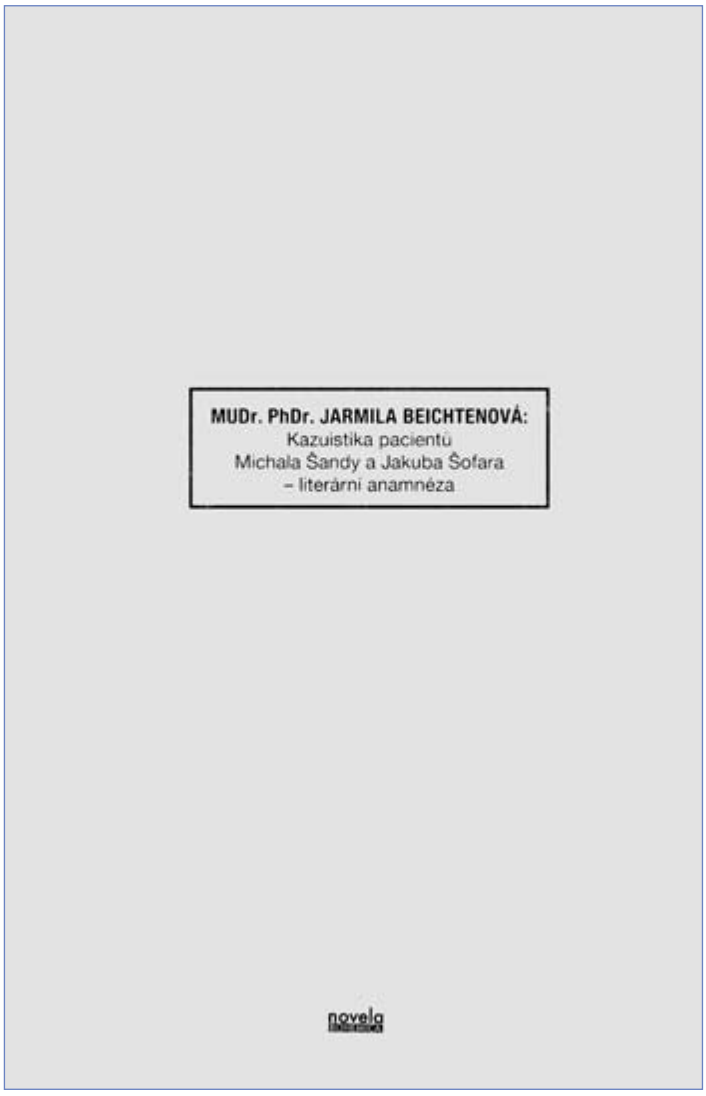
inzerce

a r s
jiné setkání s literaturou ~11. ročník
čtení
dílny
koncerty
poezie
výtvarné
umění
hudba
tanec
26. 7. – 4. 8. 2014
básníci dne — „duchovní cesta básníkova“
Antonín Bartušek
D. Ž. Bor
Karel Šebek
Jaromír Zelenka
Vít Obrtel
Fanda Pánek
Irma Geisslová
hosté
Jan Šulc
Daniela Hodrová
Aleš Veselý
Jaromír Čejka
Martin Stöhr
Eva Vlčková
WWW
Rostislav Švácha
Josef Hrdlička
Barbora Látalová
místo: tábořiště Ježkov u Zábřezí (okres Trutnov)
cena: 3 100 Kč / 1 osoba
při zaplacení do 29. 6. 2014 » 2 800 Kč
přihlášky a další info: www.arspoetica.cz / tel. 733 291 260
poetica

Kazuistika pacientů Michala Šandy a Jakuba Šofara – literární anamnéza aneb Koncept naditý koncepty

Slýchá se, že všechno už bylo napsaný v bibli. Já teda nevim, asi mám nějakej špatnej překlad, ale o Šandovi se Šofarem neni v bibli ani slovo. Teda pokud pomineme to, že o šofaru se v ní píše jakožto o jakési trumpetě a o Šandovi je známo, že si rád dává do trumpety. Z čehož pramení závěr, že bible je nadmíru pochybná publikace. Takže vězte, že:

„Všechno podstatný se uděje v pouhých dvou okamžicích, okamžiku narození a okamžiku smrti." Proto já jsem toho náhledu, že Švejk měl bejt těžce akční hrdina. Opásanej nábojovejma pásama, držel by lehkej kulomet a kosit to měl hlava nehlava. Jakýpak neblázněte, vždyť tu jsou lidi. Právě naopak! Ať se co nejvíc lidí dobéře toho podstatnýho. A takhle já je pojímám, jako akční hrdiny týhle naší literární scény, Šandu se Šofarem. Však taky o nich jejich vydavatel Zdenko Pavelka při křtu týhle knížky mluvil jako o Švejcích český literatůry. Bylo nás na tom křtu pět a půl, až se dostavila jedna korpulentní dáma, která měla evidentně žížu, rozhlížela se kolem jakože coby, a když jí Šanda zdvořile nabídl židli u stolu, tak řekla: co bych si sedala, když tu nemáte ani nic k pití, a tak Šanda vyskočil a doběhl jí nahoru pro dvojku bílýho, a dáma si sedla, usrkla a zapálila si, aniž by se předtím byla zeptala nás, nekuřáků, jest-

li se tu může kouřit, ale půlka z nás ji stejnak řeklo, že se tu kouřit nesmí a druhá půlka řekla, no jasně, tady se může v pohodě hulit a Jakub Tayari tu dámu požádal o jednu cigaretku, on většinou žádá o jednu cigaretku a vždycky za ní platí dvě korunky, a dáma mu odpověděla nedám, mám málo, a tak Tayari nedostal nic, dáma mohla ušetřit jeden hřebíček do rakve a ještě na tom mohla vydělat dvě koruny.

Musim se přiznat, že jsou oba moji kamarádi, a dřív jsem se pohoršoval a říkal fuj, ale toto?! Psát recenze na knížky svejch kamarádů, to je neetické. Jenže tohle, jak vidíte, vůbec nemá s recenzí nic společnýho a pak taky na tu etiku z vysoka kašlu, nehledě k tomu, že surrealisti dělaj to samý, ale oni musej, poněvadž to maj ve svejch směrnicích.

Můžu vás ujistit, že tohleto je litratura, v který si Jakub Řehák určitě nepočte. On totiž nemá rád koncepty, stejně tak, jako někdo nemusí koprovku, tak i jemu se prostě koncepty příčej. Já teda koprovku určitě nemusim.

Za příběh příběhů (sterilizováno, pasterizováno zcela zaručeně bez konceptu/ů) je nám globálně vnucován jakýsi Harry Potter a jeho nesčetné odvozeniny. Ano, toto je skutečně nový příběh. Epos jedniček a nul. Nul zejména. Ale evoluce je slepá stejně jako ta dáma s miskami vah v ruce a šátkem na očích. A evoluce se neptá. A kdo se neptá, ten se nic nedoví. Stačí jen zmáčknout tlačítko play, či novodobější enter. A už to do vás perou. Však jak mám si vybrat kterou?

Kniha není uspořádána tak, jak jsme zvyklí. Jenže dnes nejedna zvyklost bere šmahem za své. A bez ptaní jsou nastolovány nezvyklosti, novoty, ale tak tomu bylo vždycky. Kniha je psána ob stránku, takže vždy levá strana patří Šandovi, pravá pak Šofarovi. Je to součást konceptu. Zprvu jsem chtěl přečíst nejprve texty jednoho a pak druhého, ale s překvapením jsem zjistil, že to není ono. Prostě to nefungovalo. Čtení na přeskáčku může být zarážející, ale velmi se podobá a připomíná hospodské pábení, při kterém si vypravěči skáčou do řeči a přerušují se navzájem. A pábitel do sebe vsakuje, spolu s hektolitry piva i hektolitry myšlenek, vzpomínek a příběhů. Co pak s takovou snůškou jiného, než vrhnout ji na papír? Vždyť přece Hrabalem se svět nekončí.

Po vyhlášení výsledků Magnesie litery si vždycky říkám, že česká literatura je v prdeli, pokud však u nás vycházejí takové knížky, jakou je i Kazuistika, zbývá přeci jen špetka naděje.

Není tomu tak dávno, kdy pražská smetánka chodívala do bohnického pavilonu, čistě jen pro kratochvíli, pošťuchovat klacíky blázny v klecích, čímž ty chudáky přiváděli k záchvatům nepříčetnosti. Ale kdo dneska je a kdo není blázen? Přijali jsme normu nenormálnosti.

Někdo je na prášky, jinej zas holt na hlavu, další se z toho vykecá. Autoři zvolili třetí možnost. Díky stále modernějším technologiím se začínají stávat mezigenerační komunikační schopnosti bezednými propastmi. Avšak svět jedniček a nul si nežádá příběhů, leda těch virtuálních, bez masa a krve. Jenže vypravěč zůstává stejný napříč věky. Je jaksi nesmrtelný. A tajemství duše nepřestane nikdy lákat, obzvlášť na prahu doby, která se vyznačuje masovým odlidšťováním.

Hádal jsem se jednou s jedním básníkem. Přesvědčoval jsem ho, že na úsvitu věků si pravěcí lovci u večerních ohňů vyprávěli o lovu, o statečných a odvážných činech. On mě zase přesvědčoval o tom, že u večerních ohňů pravěcí lidé probírali podmanivý a malebný západ slunce. Ale koho to zajímá? V odmaštěném a odlidštěném světě není přece vůbec důležité, o čem se kdesi kdysi klábosilo. Rozcházeli jsme se s básníkem každý s tou svojí pravdou. Jedinou pravdou však bylo, že jsme věděli stejný kulový jako před tím, poněvadž jsme s nima u toho ohně neseděli.

Současné dějiny se odehrávají v přemetech. Vše, co dosud bylo, a zdálo se být jisté, bere za své. Veškeré filozofie, ismy, náboženská dogmata. Nastává věk nejistoty. Vypravěč ale nikdy nehlásal zaručené pravdy, nikdy nestranil žádným ideologiím ani dogmatům. Tedy skutečný vypravěč. A přesto po jeho slovech zůstává ve vzduchu viset spousta otazníků. Vypravěč se ptá: Umíme bez opory všech těchto ideologií, ismů a verzí postmoderen vůbec žít? Čím víc jsme na nich lpěli, tím méně se ukázaly být funkčními.

Vypravěč však má vždy pevnou půdu pod nohama. Vypravěč ví, že všechno už tu bylo a zase znovu bude. V tom spočívá veškerá jeho síla přesvědčivosti. Jistý je jen ten vypravěč, který ručí svým příběhem.

Všichni tak nějak vědí, že tudy cesta nevede. Ale kudy tedy a kam? To neví nikdo. Jistě. Na řiť se lze v tomto ohledu spolehnout vždy. Tak neser boha, synu.

Petr Štengl

Projekt

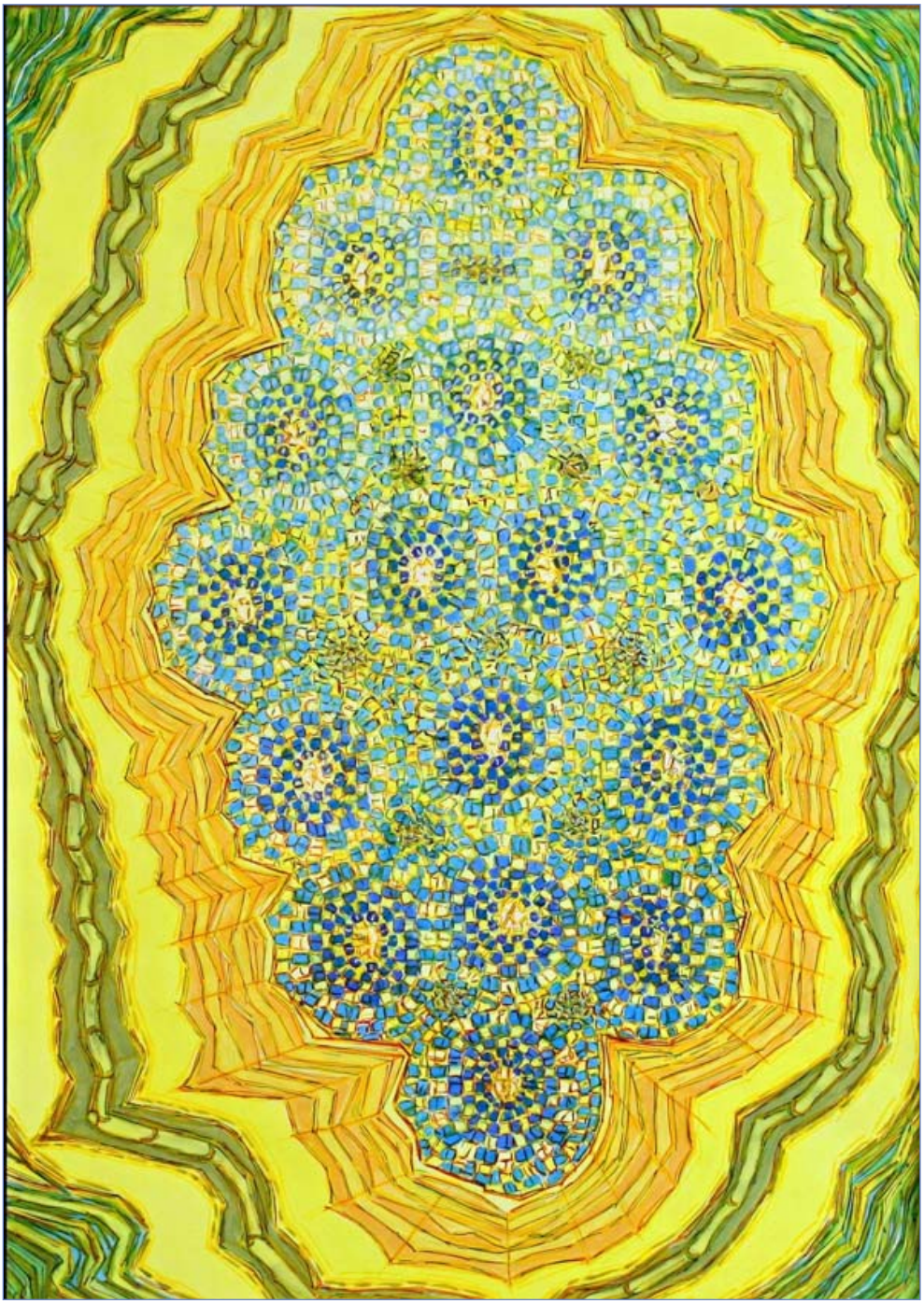
Jaroslav Chobot: Ayahusca y waginco

Divadlo Oskara Nedbala
Tábor, 3. 4.–26. 6. 2014

Ayahusca y waginco je kečuánský název expozice sedmnácti fotografických obrazů (dvojobrazů) a několika kreseb – kombinovaných technik – z právě autorem zpracovaného celku

45 abstraktních obrazů, určených pro výstavu v Japonsku. Fotografické reportážní záznamy jsou přirozenými situačními „doklady“ uskutečňovaného cestování tropickou přírodou, zejména džunglí, po magických – přírodně i energeticky - místech peruánské přírody džungle, hor, pouště, vodních toků a moře.

Po návratu z letošní výpravy do Peru mi Jaroslav Chobot poslal následující dopis:

Tentokrát byl sám pobyt dost náročný, setrvával jsem v té zemi „otrávených šípů“, jak žertovně říká Ivan Wernisch, dva měsíce (březen a duben) a procestoval jsem opět dost značnou část zajímavých biotopů. Cesta sama začínala, jako vždy, v Limě, odtud jsem putoval místním autobusem do Tarapota a dál do říčního přístavu Juanjuj a po řece Abiseo, Plavili jsme se na velmi rychlé pontonové lodi asi 200 km a prožívali zajímavé, někdy až „vystupňované“, události v okolní džungli. Podivuhodná byla zejména stálá společnost dvou šamanů, a jedné šamanky, z indiánské kultury Schipibo – samozřejmě jsem opět požíval onen „nápoj Bohů“, tedy ayahuascu. Procestovali jsme další místa daná dalšími městy: Piura, Cocatamba, Cocachimba (zejména jeden z nejvyšších vodopádů toho místa, „cataratu“ Gocta, také jsme tam dost jezdili na koních s mexickým sedlem). Z Piury jsme cestovali do La Islilla k Pacifiku, na místo rozlehlé nevyužívané pláže, také na ostrovy La Foca s podivuhodnou zvířenou „severské zóny“ a potom do Yurimagvas za šamanem Nyem – jeho ayahusca byla dost „neúprosná“, byli jsme tam celý týden. Ještě jsme stihli odjet do města Huaraz pod Andami, odtud jsme uskutečňovali jakési výlety do zajímavých míst v Andách: Chavín, laguny v horském pásmu And, Pasto Ruri (5 500 m.n.m.). Ještě jsme nakonec stihli baletní představení Poelky v Nacionál Teatr v Limě. Právě dělám děsně pilně na kolekci obrazů pro výstavu v Tokiu – na podzim tohoto roku; téma obrazů je samozřejmě AYAHUSCA.

Připravil
Michal Šanda

Nový fenomén v současné české poezii

Simona Martínková Racková
21 hod ·

Ze (skvělé) studie Jakuba Řeháka o současné poezii, viz květnový Host: „(…) i když se dnes poezie tvoří většinou na počítačích, je stále spojena s lidskou fyziognomií (dechem, rytmem) a smyslovým aparátem podstatněji než próza, která je víc rozumová, intelektuální a abstraktní. Poezie život zjevuje skrze okamžité vibrace a rytmy, které ale musíme sami umět objevit. A to se nedá udělat bez jednoduché věci: začít moderní poezii číst a naučit se přijímat okamžitý nápor její energie. Jak tomu pomoci? Josif Brodskij navrhoval, aby se v Americe podobně jako takzvaná Gideonova bible distribuovaly vybrané knihy poezie do hotelů a jiných ubytovacích zařízení. Zní to utopicky, zvlášť v našich končinách, ale něco na tom je. Čím víc by každý člověk mohl nahlédnout do básnických knih, tím více by si osvojoval schopnost číst poezii."

To se mi líbí · Přidat komentář · Sdílet

Toto se líbí uživatelům Miroslav Černý, Ondřej Lipár, Marie Iljašenko a dalším (13).

Zobrazit další komentáře (13)

Petra Strá aha, ona to vlastně není ani polemika, jdeme vedle sebe kluci, jsme spolu na procházce, a bavíme se dál, takže: já reagovala na "kameny úrazu" v kontextu s učitelem (ať už je to učitel-učitel nebo rodič-učitel). ve způsobech předávání textů (ve smyslu ... Zobrazit více
před 12 h · To se mi líbí · 2

Štefan Švec Jo. A taky by se měla poezie vysílat v televizi místo reklamy a povinně objevovat v novinách a na veřejnejch záchodcích. A v metru by ji měli vysílat do rytmu, jak ty vagony o sebe třískaj. Třeba poezii Jakuba Řeháka, ta je rytmická a přirozená skoro jako dejchání. Na JIPce by to měli pacientům pouštět místo kyslíku, vona poezie léčí. Škoda, že lidi, kterejm se poezie nutí, o ní tak nějak samovolně ztrácej zájem. Jsou blbí, takže je jim třeba poezii nutit tím víc. V KFC by měli twister balit do básniček místo do tý nedopečený placky, myslim.
3 hod · Upraveno · To se mi líbí · 2

Je to sotva pár dní, co se na Facebooku objevila reakce Štefana Švece na status Simony Martínkové Rackové:

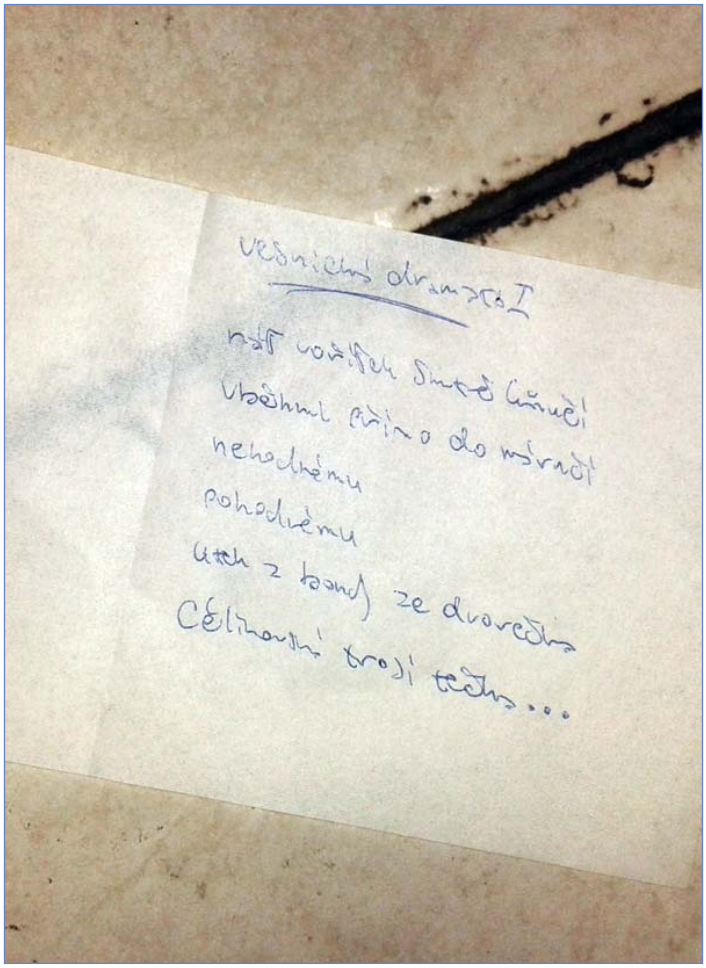
Jo. A taky by se měla poezie vysílat v televizi místo reklamy a povinně objevovat v novinách a na veřejnejch záchodcích. A v metru by ji měli vysílat do rytmu, jak ty vagony o sebe třískaj. Třeba poezii Jakuba Řeháka, ta je rytmická a přirozená skoro jako dejchání. Na JIPce by to měli pacientům pouštět místo kyslíku, vona poezie léčí. Škoda, že lidi, kterejm se poezie nutí, o ní tak nějak samovolně ztrácej zájem. Jsou blbí, takže je jim třeba poezii nutit tím víc. V KFC by měli twister balit do básniček místo do tý nedopečený placky, myslim.

Záhy na to se stalo něco naprosto neočekávaného, a sice spontánně vzniklo hnutí básníků, kteří píší své básně na útržky toaletních papírů a ty zanechávají na veřejných záchodcích. Po angažovaném umění tedy máme fungl nový, dosud se ještě formující fenomén!

(mš)

PÍŠTE
BÁSNĚ..

Večerníček dramatický I
Měl vousatý Smrtě čínští
Vběhnul ptáče do mírnosti
nehodnému
pohodnému
Utek z bandy ze dvorečku
Čelinovští trosí tečky...

Ale kde
divoký
Prouckem
Přes bahnem
a bílej

Co pa vo to,

každej se nějak musí jmenovat... To bysme se vo tom tahle nějak mohli bavit až do posledního piva na světě. Furt stejný problémy: označený a označující. Nejlepší to mají ti, kerý říkají každýmu stejně. Třeba: Ty Ferdo. Nebo Máničko potroublá.

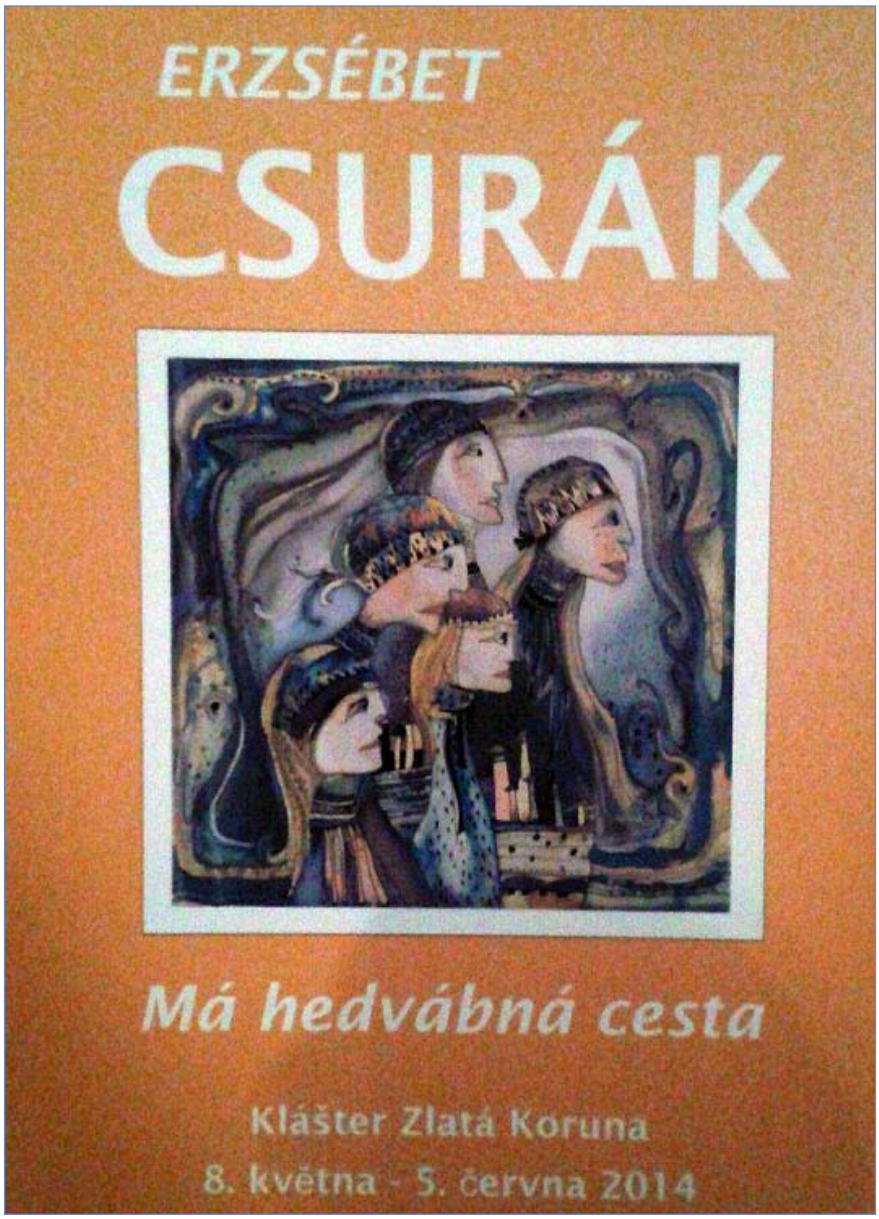
Nebo to vzít od týhle filozofije a zobecňovat: Ty krávo!

Takže dyš jsem se ondyno ocitl v téhleté Zlaté Koruně a chtěl jsem sobě učinit prohlídku všema prostorama, u pokladny na mě zaútočil, a to si prosím stěžuju, plakát s timhle jménem.

Tak sem byl z toho úplně nemohoucnej. Pamatuju se na Pičmanovi u nás v ulici, jak hrdě nesli to svoje méno. Sláva padlým. Možná jim měli z ém en vé přidělit nějakej fond. Za odvahu a do budoucnosti. Ještě žijí hrdinové. Kam se hrabou Havlové, Klausové a Zemanové.

Takže milá Erzsébet Csurák, já Tě miluju.

(připodobnil **Jakub Šofar**)

Soutěž

Jezdecké sochy byly odnepaměti stavěné panovníkům, jejich udatným generálům, případně světcům. Je to k neuvěření, ale svoji jezdeckou sochu mají i dva pražští spisovatelé. Ta první je zde na fotografii, která je ale ta druhá?

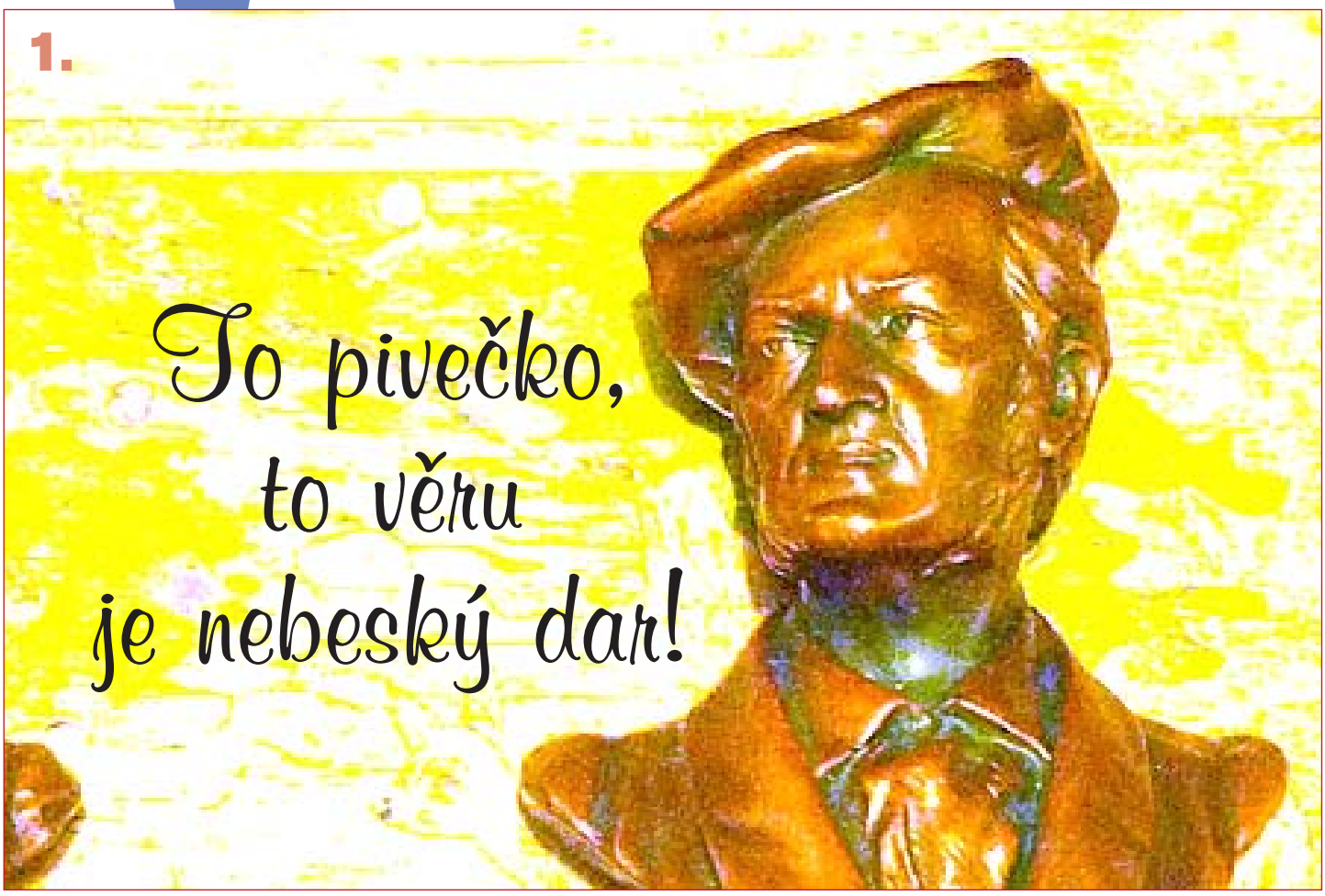
Odpovědi posílejte na e-mailovou adresu: nakladatelstvi@petrstengl.cz a nezapomeňte připsat svou adresu poštovní, protože správné odpovědi poputují do losovacího bubnu a pět z nich bude odměněno knihami z Nakladatelství Petr Štengl.

Liszt a Wagner...

Prázdninové pobyty v Piešťanech

2.
Smetana?

3.
Pivo,
blbče hluchej!

Staré Město pod Landštejnem

Devět hřbitovních bran

Hřbitov se nachází severně od náměstí, na skalnaté vyvýšenině mezi loukami. Založen byl před rokem 1610, v roce 1938 byl rozvrácen německými vojáky, obsazujícími Sudety. Dochováno je asi 170 náhrobků od roku 1727 do počátku minulého století.

Proto všichni, kdož žíti chcete, do té šesté brány se mnou vejděte.

Michal Šanda

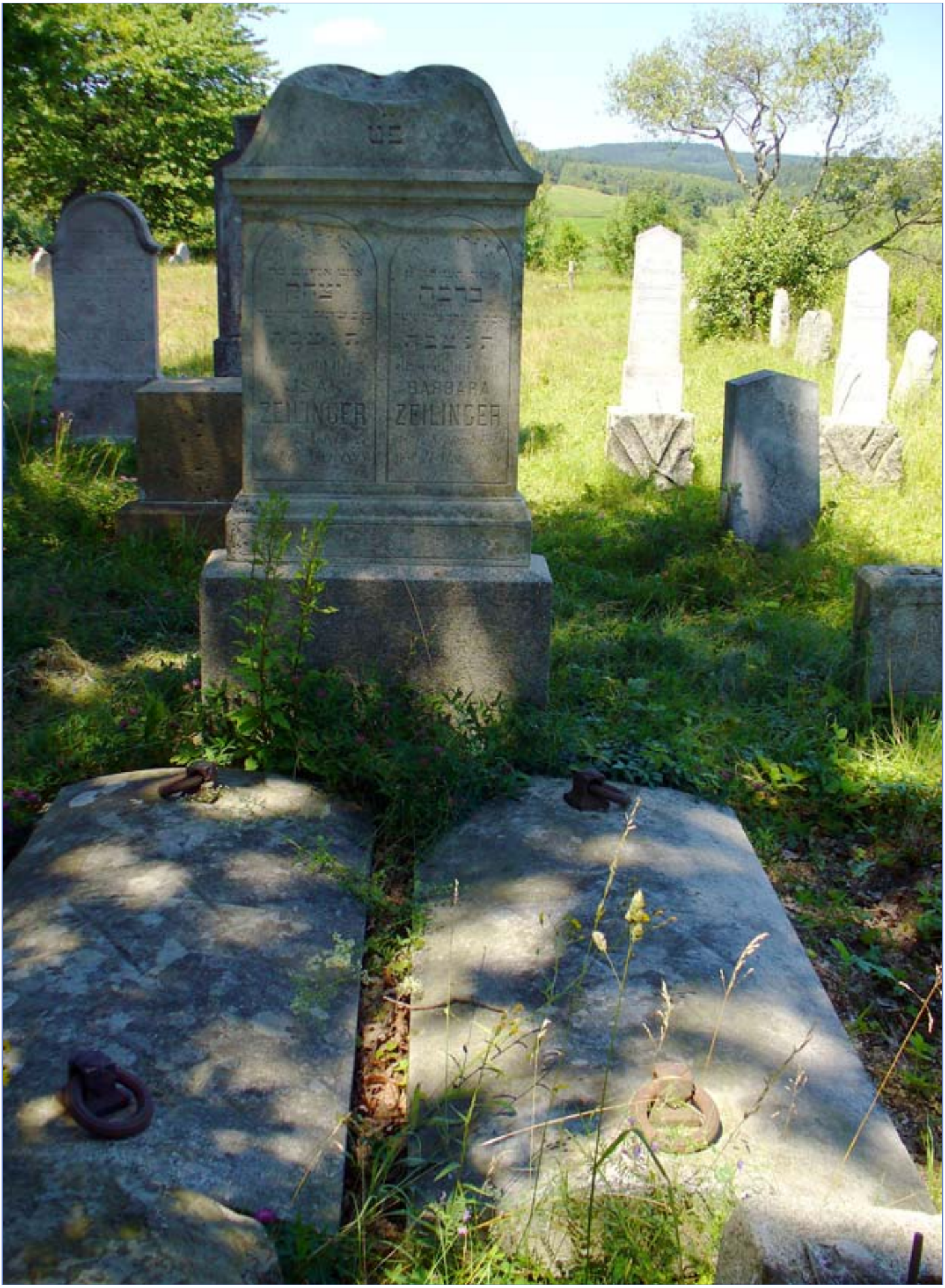

ISAAK
ZEILINGER
BARBARA
ZEILINGER

P razdr oj

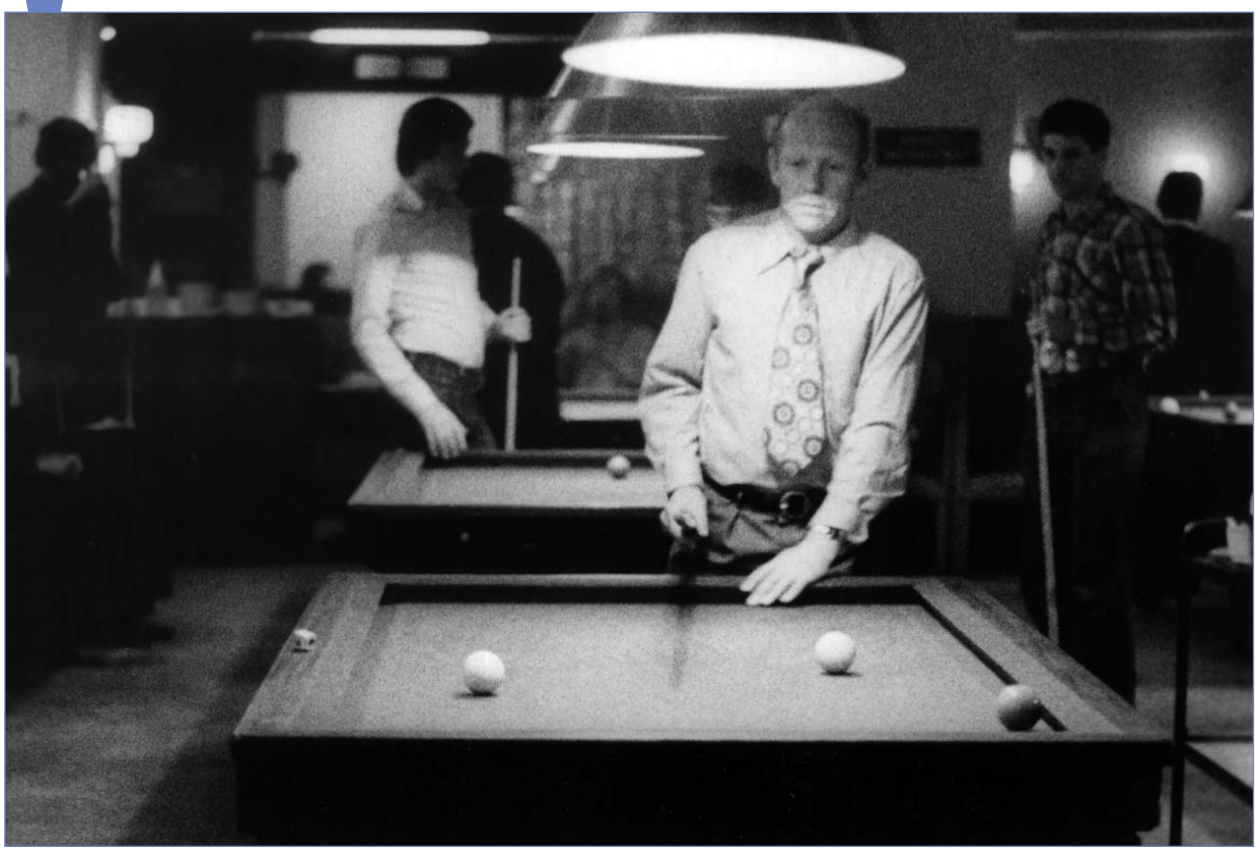
U Nováků

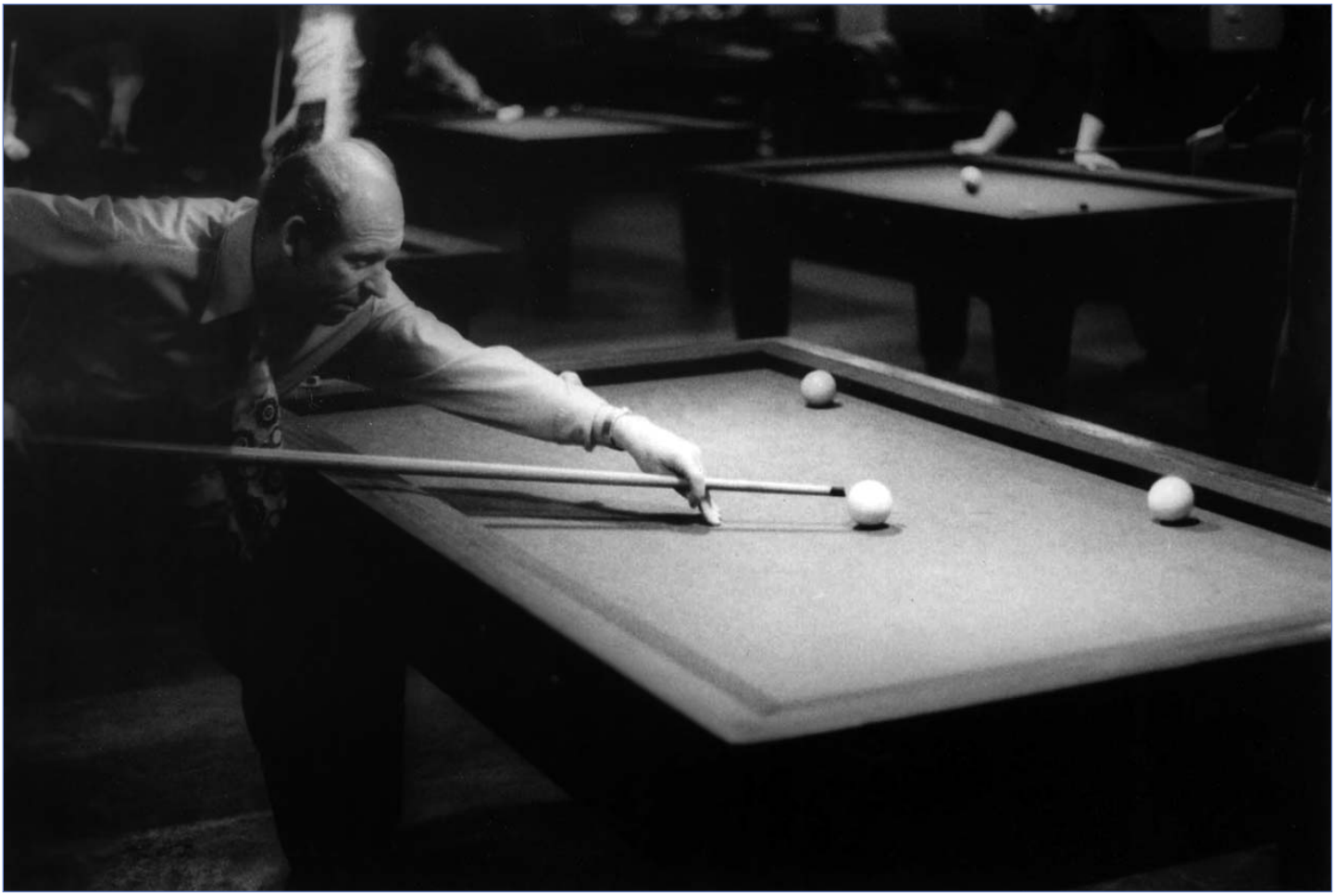
V šedých sedmdesátých mnozí mizeli v zakouřeném přítmí herny U Nováků ve Vodičkově ulici. Hrál se tu kulečník, šachy a v boxech docela vzadu karty. Detailně a zasvěceně zdejší atmosféru popisuje Michal Horáček ve skvělé knize Habitus hazardního hráče.

(mš)

Foto Ludvík Šanda

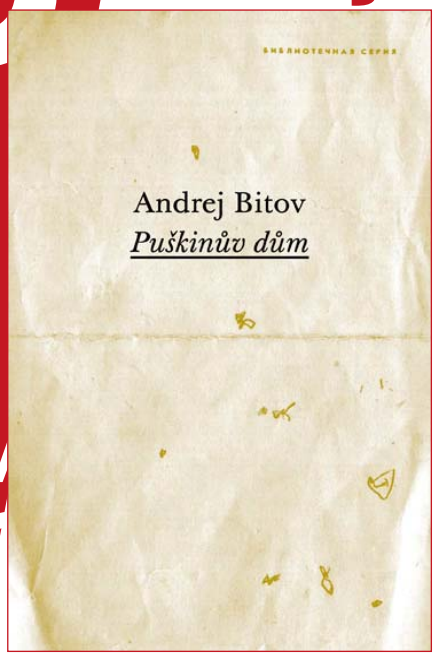

Paseka v háji české literatury

Puškinův dům
Andrej Bitov

CO DĚLAT?
(Prolog aneb Kapitola napsaná po všech ostatních)

Jedenáctého července roku osmnáctistého padesátého šestého prožíval jistý velký petrohradský hotel poblíž nádraží Moskevské železnice chvíle vzrušených dohadů a dá se říct i zmatku.

N. G. Černyševskij, 1863

Kdesi ke konci románu jsme se již pokusili vylíčit to čisté okno, to mrazivé nebeské oko, hledící 7. listopadu upřeně a nehnutě na davy, které vyšly do ulic... Už tehdy se zdálo, že ta průzračnost není náhodná, že si ji takřka vynutila speciální letadla, a není náhodná také proto, že se za ni brzy bude muset zaplatit.

A skutečně, jitro onoho 8. listopadu 196... takové předtuchy víc než opravňovalo. Rozlévalo se nad vymřelým městem a amorfně bobtnalo těžkými jazyky starých petrohradských domů, jako by ty domy byly nakresleny zředěným inkoustem, jenž s postupujícím rozedníváním bledl. A zatímco jitro dopisovalo tento dopis, adresovaný kdysi Petrem „věčnou výhružkou sousedům“, nyní však již nikomu neadresovaný a nikomu nic nevyčítající, o nic neprosící – na město padl vítr. Dopadl z výšky tak naplocho, jako by sjel po nějaké plavné nebeské křivce, jako by nádherně a lehce sklouzl a dostal se do dotyku se zemí. Spadl jako to letadlo, když se dosyta nalétalo... Jako by se to letadlo rozrostlo, nadulo, při včerejším letu schlamstlo všechny ptáky, vcuclo do sebe všechny ostatní letky a ztučnělé kovem a barvou oblohy se ještě snažilo sestoupit a přistát, ale zřítilo se na zem, zřítilo se nadoraz. Na město se snesl plochý vítr barvy letadla. Jméno větru bylo dětské slovo – Gastello.

Dotkl se ulic města jako přistávací plochy, ještě nadskočil při nárazu kdesi na Kose Vasiljevského ostrova a hnal se dál prudce a neslyšně mezi provlhlými domy rovnou po trase včerejšího průvodu. Když takto zkontroloval, že je všude pusto a prázdno, vtrhl na přehlídkové náměstí, zachytil v letu mělkou širokou louži, z rozběhu s ní pleskl o titěrnou stěnu včerejších tribun, a spokojen zvukem, jaký to vydalo, vletěl do revolučního průchodu, znova se odlepil od země a vznesl se zeširoka, strmě vzhůru, vzhůru... A být to ve filmu, letěl by za ním ještě včerejší ztracený dětský pouťový míček a vlhkostí by se rozpadl, praskl by a odhalil své ledví: svou skrytou a ubohou pilinovou náplň... Ale vítr ve výšinách vítězně rozepjal křídla, vysoko nad městem se obrátil nazpátek a pádil prudce a volně, aby opsal Něstěrovovu smyčku a znova se snesl na město kdesi na Kose...

Tak přežehlil město a v patách za ním se po kalužích řítil těžký uspěchaný déšť – po věhlasných třídách a nábřežích, po vzduté husté Něvě se skvrnami vstřícného čeření protiproudů a s rozmanitostí mostů; vzpomínáme si, jak potom rozhoupával u břehů prázdné nákladní lodi a nějaký prám s beranidlem... Prám se třel o nezaražené piloty a třepil mokré dřevo; a naproti stál dům, který nás zajímá – nevelký palác, dnes vědecká instituce; v tom domě ve druhém patře tlouklo otevřené rozbité okno a déšť i vítr zalétal bez zábran dovnitř...

Vletěl do velké místnosti a honil po podlaze rukou i strojem psané stránky, které se všude válely – několik listů se přilepilo do louže pod oknem... A vůbec celá tato muzejní, výstavní síň (soudě podle zasklených fotografií a textů rozvěšených po stěnách a podle stolů, na nichž taky pod sklem ležely otevřené knihy) podávala obraz neuvěřitelného zpustošení. Stoly byly odstrčeny ze svých správných míst, napověděných geometrií, a stá-

ly ten tu, ten onde, šikmo a napříč, jeden dokonce ležel vzhůru nohama ve skelné drti; skříň se válela na břiše, dveře dokořán, a vedle ní na rozsypaných lejstrech s levou rukou bezvládně pod sebou ležel člověk. Lidské tělo.

Na pohled mu mohlo být tak třicet, dá-li se vůbec říct „na pohled“, neboť pohled na něj byl strašný. Byl bledý jako ta žoužel zpod kamenů, jako bílá tráva… v rozcuchaných šedých vlasech a na skráni měl spečenou krev, plesnivinu v koutku úst. V pravé ruce svíral starožitnou pistoli, jaké se dnes vidí jen v muzeích… Druhá pistole, dvouhlavňová, s jedním kohoutkem spuštěným a druhým nataženým, ležela opodál, asi dva metry od něho, a v hlavni, z níž bylo vystřeleno, měla zastrčený nedopalek cigarety Sever.

Nedovedu říct, proč je mi ta smrt k smíchu… Co dělat? Kam to nahlásit?…

Nový nápor větru zabouchl zprudka okno, ostrý střípek skla odpadl, narazil do parapetu a jako drobná tříšť se sesypal do louže pod oknem. Po tomto výkonu se vítr rozletěl po nábřeží. Pro něj to nebyl žádný významný čin, nestál mu ani za povšimnutí. Hnal se teď dál, aby rozevlával prapory a vlajky, rozhoupával přístaviště říčních tramvají, nákladní lodi, plovoucí restaurace a ty přičinlivé vlečné člunky, které jediné se toho utrmáceného a mrtvého rána hemžily kolem legendárního křižníku, tiše vzdychajícího na řetěze.

Mnohem víc jsme tu hovořili o počasí než o zajímavé příhodě, poněvadž ta nám zabere dost stránek později; počasí však je pro nás obzvlášť důležité a ještě sehraje ve vyprávění svou roli, byť jen proto, že se děj odehrává v Leningradě…

A vítr se jako lupič v rozevlátém plášti hnal dál a dál.

(Psáno kurzivou – A. B.)

Rádi se podřizujeme v tomto románě pod klenbou Puškinova domu posvěceným muzejním tradicím, nevyhýbajíce se ozvukům a opakování, naopak je vítáme, skoro až potěšeni svou vnitřní závislostí. Neboť i ona je, abychom tak řekli, „klíčová“ a lze ji vysvětlit těmi prvky, jež nám poskytly téma a materiál, hlavně těmi, které ve skutečnosti vůbec neexistovaly. Takže nutnost použít i vnější obal, vytvořený před námi a ne námi, jakoby pobodnut vlastní ostruhou, slouží rovněž našemu účelu.

Rekonstruujeme tedy nynější neexistenci hrdiny, ten nezachytitelný éter, který se teď téměř kryje se samým tajemstvím námětu, tajemstvím, do něhož vyústila současná přírodověda; námět se drolil, štěpil, redukoval na stále elementárnější částice a náhle zcela přestal existovat při pokusu dělit jej ještě dál: částice, vlna, kvantum – jedno i druhé i třetí a nic z nich a všechny tři dohromady taky ne… a vynořuje se babiččino oblíbené slovo „éter“ a divže nám nepřipomíná, že i před námi bylo známo takové tajemství, jenom s tím rozdílem, že na ně nikdo necivěl s tupým údivem toho, kdo považuje svět za příštupný lidskému poznání; tenkrát prostě věděli, že tu existuje tajemství, a jako takové je brali.

A my naléváme tento neexistující éter do nedochovaných babiččiných sklínek žasnouce, že tenkrát příslušela každému očtu neprázdná forma; s rozkoší umýváme slovo „flakon“ ve vlažné vodě a kocháme se ideou fasety, až z ní mýdlově a křišťálově vyšlehne paprsek dětství a duhově ozáří žlutavý ubrousek, utkaný v něčím dávném a neuvěřitelném dětství ručních prací, anýzové kapky a teploměr se šťarobylou barvou rtuti, jež se dodneška nezměnila jen díky oddanosti souštavě prvků a chemické stálosti… A ten duhový paprsek ozáří obklad na čísi útlé šíji, maminčin polibek na čelíčko a slavný román Tři mušketýři.

A jak se podivujeme náhlé, tak nezvyklé neuspěchanosti a zálibnosti vlastních gest, vnuknuté pouhou formou

a fasetami oněch sklínek… jež tajemně proráží a zastavuje náš spěch…

Román-muzeum…

A zároveň se vynasnažíme psát tak, aby i novinový útržek, když už nezmizel kam patří, mohl být zařazen do románu na kterémkoli místě jako přirozené pokračování a nijak nenarušil vyprávění.

Abyšte mohli, až odložíte román, číst čerstvé i šťaré noviny a myslet si, že to, co se dnes odehrává v novinách a do jisté míry tedy i ve světě, odehrává se v čase románu, a naopak, když odložíte noviny a vrátíte se k románu, abyšte si mohli myslet, že jste ho ani nepřeštali číst, a ještě jednou si přečetli prolog pro ujasnění některých jednotlivostí z autorových záměrů.

Doufajíce v takový výsledek a spoléhajíce na nevyhnutelnou spolupráci a spoluautorství doby a prostředí, nebudeme zřejmě všechno líčit do detailů a do hloubky, poněvadž soudíme, že jde o věci autorovi i čtenáři ze zkušenosti dobře známé.

všeo
o sovětské
lem, kde od-
jste zasvěceni
né literat-
ochy. Tak
o o pluku
něz v tyg-
ul. Rozbí-
(jedné)
ské Rusi
ník doby
Skovoro-
švili před-
čtenáři
o osmnác-

Pu
ské
říť ne
hách Puški
ce, ale o všech
vzájemných předp
kých literatur obec
jaké literatuře dlužíme
jaký ten dluh je a kdy
jej vrátíme, jaké dluhy
se teprve začínají poma-
loučku vracet v podobě

Tak mys-
společ-
eme, tak
eskými
krajin –
gruzín-
a ne pe-

dá Puš-
ší Vlasti
ho poet-
v poezii
pročež
vzniká v
její litera-

říkat
iteratuře
o puškin-
bez kte-

uškin-
oe-

překladů nebo také v podobě původní tvorby, která je inspirována literaturou jiného národa, jiného jazyka.
Otázka zde následuje za otázkou.
Jak to, že se v Karakalpacku objevuje sonet a jaké jsou zvláštní rysy karakalpackého sonetu?
Proč náš trochej snadněji než jiné sylabotónické rozměry přijímají jazyky, které znají pouze jiné metrické systémy?
Jak se díky překladu Měděného jezdce do avarského jazyka rodí v moderní avarské poezii skvělý realismus?
Ze všech těchto otázek a odpovědí by mohla vzniknout velká a užitečná kniha.

Master and commander; odvrácená strana světa

Róza Věří

Róza Věří, narozena v Praze 1971, vystudovala zemědělskou školu v Suchdole, krátce pracovala jako referentka na magistrátu hl. m. Prahy, než ve třiceti letech odešla do kláštera Tschu-The v Tibetu, kde 5 let pobývala jako stoupenkyně a následovnice Trungpy Rimpocheho. Po návratu pracuje jako interní auditor v elektrárně v Prunéřově. Napsala knihu Proberte se! Pojednávající o nebezpečí manipulace cvičitelů reiki, využívajících kumulované a systematicky odsávané energie svých žáků k vytváření obrovských podzemních zásobáren astrální síly, kterou hodlají využít ke zničení světa.

„Co? Žádný námitky?“

„Cože?“

„No já trochu čekal, že když ti řeknu, že jsem na tý vodě byl s Olinou, a ne s Ilonou, tak že mi zase budeš číst nějaký levity. Ty jsi přece takovej ten hodnej, s Lucií od střední školy, Filemon a Baucis, takhle jsi to vždycky říkal…“

„No jo, jenomže my jsme dobaucisovali.“

Vytřeští na něj oči. „COŽE?“

M. zvedne půllitr. „Jo.“

„Ty kráááááááááso…“ Vydechne P. a uchechtne se.

M. se na něho podívá.

„Ty krááááááso…“ P. se před sebe dívá s ohromeným pobavením. „Ne, promiň, já se ti nesměju, je to samozřejmě hrozný, ale… A kdy… kdy jste se rozešli?“

„No asi tak měsíc to bude.“

„A co že tak najednou?“

„Najednou?“ M. se trpce zasměje. „Najednou… Připadalo mi, že se Lucie chová nějak divně, tak se jí podívám do mailu, že jo, a najdu to tam. A jeden rok, listuju dál v paměti, druhej rok, třetí rok… Pět let mi byla nevěrná…“

„Pět let?“

„Nejmíň.“

P. se zvedne, podá z misníku lahev rumu a dvě skleničky a zatímco jim nalévá, vrtí hlavou a pochechtává se.

Zase si sedne, přiťuknou si.

„Ty vole, mě to už přijde úplně normální.“ Řekne P. „Úplně normální! Vždyť to je přesně jako u mě, přesně jako všude! To je vlastně takovej iniciační zážitek. Jako třeba první, první sex, maturita, první dítě. Měl by se na to vymyslet nějakej rituál, víš, jako třeba promoce anebo svatba, měl bych ti třeba něco pověsit na krk.“ Naznačí, jako by druhému muži nasazoval chomout. „Anebo bychom mohli třeba rozbít nějakej talíř.“

„No jo, ale tohle bylo přece jiný. Já jsem byl Lucii věrnej, na rozdíl od tebe, ty jsi přece Simonu podváděl.“

„A bylo ti to hovno platný!“

„No tak to máš taky pravdu.“

Odmlčí se a zadívají se na film, běžící v televizi.

Děj filmu se odehrává za napoleonských válek; jedna anglická fregata je vyslána, aby kdesi u brazilských břehů pátrala po francouzském korzárovi. Kolem širý, krásný, nebezpečný oceán, námořníci jsou daleko od domova, jsou odkázáni jenom sami na sebe, plaví se (z pohledu Anglie) skoro až někde u protinožců, na té odvrácené straně světa. Námořníci jsou ale stateční a odhodlaní. Objevují ostrovy, na které noha Evropana ještě nevkročila. Jsou tam krásné květiny, jsou tam podivné potvory. Hledají korzárskou loď, jako by to bylo štěstí.

„No tak vítej na palubě, vítej na odvrácený straně světa.“ Řekne P. „Jakpak se ti tu líbí?“ Starostlivě se na M. podívá.

„Ty vole, mě to už přijde úplně normální.“ Řekne P. „Úplně normální! Vždyť to je přesně jako u mě, přesně jako všude! To je vlastně takovej iniciační zážitek. Jako třeba první, první sex, maturita, první dítě. Měl by se na to vymyslet nějakej rituál, víš, jako třeba promoce anebo svatba, měl bych ti třeba něco pověsit na krk.“ Naznačí, jako by druhému muži nasazoval chomout. „Anebo bychom mohli třeba rozbít nějakej talíř.“

„No jo, ale tohle bylo přece jiný. Já jsem byl Lucii věrnej, na rozdíl od tebe, ty jsi přece Simonu podváděl.“

„A bylo ti to hovno platný!“

„No tak to máš taky pravdu.“

Odmlčí se a zadívají se na film, běžící v televizi.

Děj filmu se odehrává za napoleonských válek;

„No tak ze začátku to bylo děsný. Pořád jsem jenom chlastal.“

„To se člověku zatmí před očima, co? Jak se mu to všechno hezky sesype.“

„Jak domeček karet.“

„To znám,“ mávne P. rukou, „to znáááááám… A co teď? Už je to lepší?“

„Ale jo, jde to.“ Řekne M. klidně.

„No koukám, že seš nějakej v pohodě, to bych neřekl, já jsem si myslel, že pokud tě Lucie někdy vykopne, tak že budeš skákat z okna.“

„Ty sis myslel, že mě Lucie vykopne?“

„Ne promiň, promiň, já to tak nemyslel, samozřejmě jseš skvělej, skvělej! A – uvedla aspoň nějaký důvody, proč tě teda podváděla?“

„Ale to víš, něco tam blekotala… „ M. o tom nechce příliš mluvit.

P. nalije nové rumy.

„No něco tam blekotala, ale já myslím, že je problém v tom, že je to vlastně prostě chronicky nespokojená ženská, víš?“

„Jo – tak tuhle nemoc mají všechny.“

Fregata najde korzárskou loď; ukáže se ovšem, že je mnohem větší a že má mnohem více děl než loď anglická a fragata vyjde z první srážky těžce pochroumaná. Námořníci dostanou strach, co budeme dělat, co budeme dělat, dívají se na kapitána… Udatný kapitán je však neoblomný. Korzára dožene a zajme, i kdyby to mělo stát životy celé posádky. Ještě neví, jak si s tím hrozivým, o tolik silnějším nepřitelem poradí, ale on něco vymyslí.

„Takže seš v pohodě?“

„Jo, no…“ M. se zapýří.

„Co?“ zasměje se P.

„No…“

„Cohoho?“

„No – já jsem teď začal trochu žít.“

„Ty?“

„No to víš, nejdřív jsem měl hroznej vztek a tak jsem začal telefonovat a psát různejm ženskejm. Tak já jsem vždycky cejtil ten zájem, ale to já jsem měl klapky na očích. No a najednou se nestačím divit, kolik toho je, každej večer někam chodím a pokaždý s jinou!“

M. se usměje, jako by mu bylo asi patnáct a položí před sebe podtácek. „Jedný je dvacet, ta je od nás z pobočky…“ Položí vedle něj druhý. „Druhý je čtyřicet, tu jsem sbalil v kavárně…“ Položí třetí. „S tou další si zatím jen chatuju, ale taky je to slibný.“

Pečlivě, s hrdostí kluka, který se chlubí novými angličáky, srovná podtácky vedle sebe a zálibně se na ně podívá.

„No a taky jsem to zkusil s inzeráty. To by ses divil, kolik je na světě životem zklamaných, po pravé lásce toužících,“ řekne klidně, „mrch.“

V televizi dávají reklamu, přátelé se tedy odeberou na pavlač a zapálí si cigaretu. Je krásný letní večer, stromy v zahradě jemně šumí, za plotem zahrady se otevírá daleký výhled. Prostor krajiny je plný povlovných namodralých kopců, kopce vypadají jako vlny anebo hřbety stáda plejtváků obrovských, vynořujících se a zanořujících se pod hladinu. M. se chvilku tiše opírá lokty o zábradlí, zamyšleně se dívá, jak plejtváci v dálce mohutným obloukem míjejí kapitánský můstek jeho pavlače – a potom řekne: „No je to zvláštní pocit, zvláštní pocit. Je v tom hrozná nejistota a úzkost. Ale taky jako by se přede mnou něco otevřelo, víš, jako by se přede mnou otevřel nějakej novej velkej prostor. Já jsem si vždycky myslel, že můžu bejt šťastnej jenom v tom vztahu s Lucií, že potřebuju tu jistotu a nejistoty jsem se vždycky bál. Jenomže teď mám pocit, že tu nejistotu musím přijmout. Ostatně, co to bylo za jistotu, když to bylo vlastně celý lež?“

P. potáhne z cigarety.

„No a teď se přede mnou něco otevřelo, když už na ni tak nespoléhám. Říkám si, proč bych nemohl bejt zase chvíli spokojenej třeba s nějakou jinou?“

„Chvíli?“

„No pár let, třeba. Vztahy se rozpadaj.“

„To je ale smutný.“

„To je ale realita.“ Řekne klidně M.

„Hm.“

„A ten můj novej pocit se netýká jen ženskejch. Třeba jsem si řekl, že bych se odstěhoval do jinýho města, nebo že bych se naučil bejt sám, prostě mi připadá, že těch možností je dost, že to chce jen trochu odvahy, odvahy přijmout tu nejistotu. Já jsem nikdy nechápal lidi jako je třeba strejda, kterej za život stihnul založit tři rodiny. Ale možná je to tím, že je život prostě jenom moc dlouhej. A teď? Já vůbec nemám pocit, že by tohle byl konec světa, naopak. Mám chuť zkusit něco novýho. Chápeš? Já teď nemyslím na nějakou vzdálenou budoucnost, abych měl ženskou, se kterou budu až do

důchodu, myslím teď v kratších časovejch úsecích. Třeba jsem si říkal, že bych teď mohl třeba rok cestovat. Vždycky jsem chtěl do Ameriky, najdu si tam práci… Přece ještě nejsme starý, ne? Je to úplně novej dojem ze života. A je to nebezpečný – ale taky zajímavý."

„No ale deprese nemáš? Já nevím, já ti to přeju, ale vypadáš až nějak moc klidně. Ony tyhle věci v člověku pracujou."

„No já ti ani nevím. Je možný, že mi to ještě vlastně nedošlo a že se z toho sesypu, anebo že tu nejistotu nezvládnu. Ale zase si člověk říká, že by neměl bejt takovej srab, ne? Že musí mít sílu, že ji musí někde v sobě najít…"

P. típne cigaretu do popelníku a zapálí si druhou.

„Jistota…" Pokračuje M. „Jistota… Před časem jsem dělal kulisáka v jednom velkým pražským divadle. Prachy nic moc, ale nevyhazovalo se tam, chápeš? Když jsi byl starej a na ty kulisy jsi už nestačil, tak tě dali třeba do vrátnice, anebo jsi byl na pokladně. Já jsem tam přišel ze soukromýho sektoru a jenom jsem koukal, ale za pár let jsem si na to tak zvyknul tak, že už jsem to ani nevnímal a bral jsem to, jako že je to úplně normální. Bylo to hezký. Dobře se mi spalo. Neměl jsem starosti. No ale pak jsem potřeboval víc peněz, šel zase do soukromýho a najednou jsem si uvědomil, že hned vedle, hned za barákem je úplně jinej svět. Tak takhle se teď cítím. Myslel jsem si, že se ty sračky týkaj jenom těch druhejch lidí…"

„Jako jsem třeba já, viď…"

„Jo, jako jseš třeba ty. Vždycky, když jsem viděl, jak se ty lidi v těch vztazích tak zoufale plácaj, tak jsem si klepal na rameno, jak se mám dobře a jak jsem to vyhrál. A najednou vidím, že se to týká i mně. Takhle," luskne prsty, „takhle se to zlomilo a najednou jsem v tom až po uši. A bylo to tam pořád, pořád to tam na mě čekalo. Hned vedle. Hned za zdí. Ta jistota byla klam. Jenomže já si teď myslím, že vlastně každá jistota je klam."

„No ale zase to člověka zmobilizuje, ne?"

„Určitě."

Fregatě se v bouři u Hoornova mysu zlomí stožár a spadne do divokého moře; stožár však drží ještě na lanech a naklánějící se loď ho vleče za sebou. Zachraňte mě, volá muž, který na něm uvíznul… Potopíme se, pokud ten stožár neodřízneme, volají muži na palubě… Kapitán dá rozkaz, sekyry udeří do lan a loď se narovná. Muži se po sobě dívají. Námořníci nejsou zlí. Jsou možná jenom trochu hloupí, anebo do něčeho dohnaní… Muži se prostě jen chtějí zachránit.

„A co morální zábrany? Promiň, ale já si tě jako nějakýho baliče neumím moc představit." Řekne P.

„Já samozřejmě nechci nikomu ublížit. Ale teď to vidím dost jinak než třeba před měsícem. Teď mám pocit, že bych si měl hlavně chránit vlastní zadek."

„No tak to je logický. Já mám taky v záloze vždycky ještě nějakou jinou, ne že bych s ní třeba spal, ale že si s ní píšu, nebo s ní chodím na kafe – no a co? Ony mají určitě taky někoho jinýho, se kterým chodí na kafe."

„No, toho jsem se ale já třeba vždycky dost bál, myslel jsem si, že tím v sobě můžu něco pokřivit. Ale teď to vidím jinak."

„Jasně. Ze mě toho hajzla udělaly vlastně taky ženský. Já jsem vlastně vždycky chtěl bejt hodnej taťka."

„Ty? Ale promiň, vždyť ty jsi měl vždycky nějaký bokovky."

„Ale to bylo jen párkrát a jenom na sex!"

„Jasně, promiň."

Po nekonečných peripetiích se Angličané francouzské fregaty zmocní a odešlou ji se svojí posádkou do Anglie. Potom se ale anglický kapitán dozvídá, že je velitel Francouzů stále naživu a že je mezi zajatci na ukořistěné lodi. Nezpůsobí tam vzpouru? Neunikne ta korzárská loď nakonec? Nebudou všechny ty ztráty zbytečné? Obrací svoji fregatu a vydává se za ní… Není skleslý, ne. Přijímá ten nekonečný hon. Se svým přítelem doktorem si sedne v kapitánské kajutě, vezmou violoncello a housle a bez smyčců si na ně zabrnkají veselou písničku…

Přátelé vyjdou na pavlač a zadívají se do kraje. Stojí s půllitry nad zahradou, P. říhne a vyvalí břicho.

„Teda, ty máš ale pupek." Řekne M. a vyvalí své břicho také.

Břicha se vedle sebe klenou jako větrem nadmuté plachy nějakého korábu, zvedne se vítr, pavučiny v rozích pavlače zavlají.

„Ještě nejsme starý, ne?"

„Nejsme!"

„Ještě můžeme bejt šťastný, ne?"

„Rozhodně!"

Do daleka se táhne obrovský, lákavý, nebezpečný prostor. Jako by se skutečně něco otvíralo, něco nového a krásného. V tu chvíli to tak skutečně vypadá…

Paralelní literatura 9 – Boj s alkoholem

Texty psané o, pod vlivem či na počest alkoholu nejsou v české literatuře nijak okrajové, netypické či paralelní. Dá se říci, že alkoholická literatura tvoří vlastně jádro domácího písemnictví. Kdekterý tvůrce od Haška po Hrubína byl alkoholik, a i většina ostatních se uměla a umí napít řádně. Existuje však i tenký literární proud, který tematizuje boj s démonem alkoholu. Nejde jen o patafyzické výrony bohnického primáře Nešpora a destilované sucharny ubožáků vyléčených Armádou spásy. Při hlubším hledání nalézáme i skutečnou uměleckou výpověď o probíhajícím, často ztraceném či beznadějně zamotaném boji, v němž nejistá chůze předznamenává nejistý výsledek. Nabízíme vám několik ukázek, v nichž autoři během odvykací kůry či po ní zpracovávají svou osobní, neopakovatelnou, a přesto univerzální zkušenost.

Marek Pršut

Part 1.

Nejvyšším projevem kultury je válka
na zdraví!
proto marketing mrtev jest
a ještě do druhý nohy!
jeho duch však kráčí dál
v rozhraní mezi nulou a jedničkou
sídlí bůh
a ještě do tý třetí!
v rozhraní mezi životem s mrtí
nejsou žádné nuly ani jedničky
po prvním půllitru kořalky
(prvním půllitru za den
ne v životě)
poznáte jaké to je
být géniem
snadno a rychle

• • •

Natolik jsem se ještě kontroloval
že jsem vystoupil na Florenci
abych se vyčural
jinak bych to pustil do kalhot
nebylo ještě až tak pozdě
měl jsem solidně naváto
jenže jsem si nemohl vzpomenout
kde bydlíme
mám jet doleva nebo doprava?
byl jsem zoufalej
kymácel jsem se na zastávce
nešlo jen tak někoho se zeptat
nikdo nevěděl kde je doma
noc houstla
tramvají jezdilo čím dál míň
a já si moc přál být doma

• • •

Part 2.

Koupili jsme si oba tři litry rumu
a vyrazili přes víkend na chatu
doprostřed lesů
vzali jsme s sebou i kazetám
abychom zaznamenali ty geniální myšlenky
který nás během pobytu napadnou
když padla první láhev
zapnuli jsme nahrávání
po druhý láhvi jsme usnuli na stole
a kazetám se vypnul
pár hodin po probuzení jsme se rozpomněli
celí zvědaví přetočili kazetu na začátek
a stiskli play
z přístroje se linulo:
hůů, hhuh, huéé, áuhh, hý
otevřeli jsme třetí láhev

Nejlepší je poslední láhev
tu miluju
šeptám jí
víš, ty jsi ta poslední, jediná
věř mi
protože po tobě
přijde ale už zaručeně doopravdy
vážně ta poslední

Zdeněk Frisch

• • •

All you need is
All you need is
All you need is love
Šukal bych tě jako fenu
Haf

• • •

Kde tě bolí pajšl, vole
že si čucháš ke kofole?

B

udv

ar

• • •

V knajpu nejsi nikdy sám
putyk je tvůj tát i mám.

• • •

Karel Čapek vypadal jak robot
Nasral jsem si mimochodem do bot

• • •

U tý tvojí mladý
si fakt nevim rady

Co jsou vnady a co brady
Sežere nás dohromady?

• • •

Bejt tu Ježíš
tak už leží

• • •

Na kurvu nemám
Mám jenom dvacku

Tak lež, klacku.

• • •

Kdo pije na kvalt
ten chčije asfalt

Marian Vniveč

Nealkoholické příběhy

Ráno jsem vstal, umyl se, nasnídal a šel do práce. Tam jsem osm hodin dělal smysluplné věci, pak jsem se vrátil domů, podíval se na televizi a šel spát.

Potkal jsem na ulici chlapa, šněroval si to proti mně a byl úplně nadranc. Obešel jsem ho z bezpečné vzdálenosti a šel dál.

Dívku svých snů jsem potkal na střední. Na maturitním plese jsme tančili polku a od té jsme jsme spolu začali chodit. Vzali jsme se a máme spolu dvě děti. Čekáme třetí.

Mám doma rozepsaný román. Nejspíš ho brzy dokončím, stejně jako všechny předchozí.

Jednou jsem šel v noci na hřbitov, protože jsem tam zahlédl podezřelé pohybující se světlo. Ale byla to jen svíčka, která spadla z jednoho hrobu a kutálela se po cestě.

„Tak nám zabili Ferdinanda," řekla posluhovačka panu Švejkovi. Ten smutně pokýval hlavou a dál zůstal mlčky sedět v zadumání nad knihou o nemocech hospodářských zvířat.

Martin Padevět

• • •

Každou noc za mnou přišel chlap
celej v černym jako ninja
a příšerně mě seřezal
věděl jsem že na něj mám
jenže mý pohyby byly šíleně zpomalený
jak ve zpomalenym záběru
chlap mě seřezal a šel si po svejch
já se budil celej zpocenej
až konečně jednou
přál bych vám vidět
ten jeho vyjevenej výraz
když dostal dělo pravačkou
a hned druhou levačkou
pak už se neobjevil
a mně se začalo zdát o létání
letecký sny jsou
všeobecně rozšířeným fenoménem
což však v žádnym případě neznamená
že by to ptáci v tomhle směru nedotáhli dál
to vám dosvědčí každej dobrej skokan

• • •

Mně teda drogy nikdy nic neřikaly
byl jsem spokojenej se svym pitím
pití je nádherná věc
když se napijete
tak na chvilku zapomenete
na všechny ty sračky kolem
což trvá přesně do tý chvíle
než si uvědomíte
že vězíte po krk ve sračkách
takže se musíte honem napít znovu
a když s pitím skoncujete
tak zjistíte
že sice vězíte po krk ve sračkách
ale máte z toho dobrej pocit

Eduard Petr Tiška

Motohlav

Tyvoleblejemiblbě
Jemizesebezlekurva
Fujkurvadopíčizasranejsvět
Všechnojenahovnokurvablbě
Nenávidimtotadyvšechnojenahovno
Poblilbychtotadypoblilvšecko
Vyserusenaváspíčiserunavás
Kdovásvolepotřebujekurva
Tyvolejemiblběfaktsakra
Vysratsenavšeckozkurvenejživot
Necháputadytenpůllitrvoleserunato
Všechnojetofukvprdelivšechno
Chcesemiblejtzesebezevšechtykrávo
Ubrusjetadydopíčikolem
Všechnojenapíčuusnutyvolenechci
Kamdutyvolevšechnosekejvá
Nenávidimtojemiblběkurvafix
Zasranejživotvolenikdynebuduvole
Kurvaránovstávatvyserusenatoráno
Vstávatjenahovnojednoutonevanenávidim
Tozkurvenývstáváníposranejživot
Nechcinikamjítvolenechcitadyspátnicnechci
Nevimocchcikurvadopíčichciabyužtobylo
Pryčabyužtobylozamnouvyspanejtyvole
Dorůžovakurvapolívkapotřebujupolívkurychle
Nikdevolepolívkavnocinebudekurvasám
Domajinemámtonikdoneuvařínahovno
Celejživotnahovnovysratsenato

Kdo pil umřel, kdo nepil, umřel taky

Motto: Znám chlápka, kterému vyléčili rakovinu, a on se samou radostí upil k smrti.

Cílem každého skutečného alkoholika je upít se k smrti. K dosažení tohoto cíle však vede dlouhá a trnitá cesta. Dospělým mužům trvá budování trvalé a pevné závislosti deset až patnáct let, ženám kolem deseti let a nejlépe jsou na tom v tomto ohledu mladiství, těm za podmínky soustavného a cílevědomého pití trvá vybudování závislosti jeden až dva roky.

Pijácká kariéra je stupňována do několika stadií. Jejím vrcholem je totální mentální a sociální degradace, v nejednom případě ústící v alkoholovou demenci či Korsakovu psychózu. Poté následuje už jen nevyhnutelná smrt v důsledku alkoholové závislosti.

Proč lidé pijí?

Alkohol je v našich končinách už od nepaměti považován za kulturní drogu. Proto jsou také většinovou společností alkoholová závislost (oproti závislosti na nealkoholových drogách) přijímány s velkou dávkou tolerance (obzvlášť na Moravě). V dějinách se však můžeme setkat s případy nulové tolerance, kdy za opilství na veřejnosti následoval trest smrti.

Za klasický případ nepochopení bychom si mohli vzít dialog z Malého prince.

„Proč pijete?“ ptá se opilce Malý princ.

„Abych zapomněl.“

„A na co?“

„Na to, že piju.“

Tento dialog je jistě literárně nadmíru zdatný, z hlediska alkoholové praxe však zcela zavádějící. Člověk stižený alkoholovou závislostí a to zejména v jejím čtvrtém stadiu, pije proto, aby netrpěl abstinenčními příznaky z odnětí. Jeho metabolismus i psychická ústroj jsou zcela odevzdány a podřízeny alkoholu. Lidově se tomuto stavu říká „slabá vůle“. Každičká buňka závislého křičí po své nezbytné dávce.

Existuje vyléčený alkoholik?

Jako oficiální diagnóza byla závislost na alkoholu uznána v roce 1934. Společnost, někdy i samotné závislé osoby, které prošly některou z forem a stupňů léčby závislosti, používají termín „vyléčený alkoholik.“ Tento pojem je však holý nesmysl. Je to stejně nepatřičné, jako by se řeklo vyléčený diabetik. (Za nalezení léku na diabetes či léku na závislost by jistě takového šťastlivce čekala Nobelova cena). Současná medicína nezná prostředky vedoucí k trvalému a absolutnímu odbourání závislosti. Jakmile se jednou

(ale umřel jako svobodný člověk a ne jako otrok alkoholu)

stane člověk závislým, závislost se stává trvalou. Existuje však mnoho metod a prostředků vedoucích k tomu, aby postižený jedinec získal svoji závislost plně pod kontrolu a mohl vést kvalitní život. Podmínkou takového stavu je však trvalá a bezpodmínečná abstinence.

Přejdou někdy člověka závislého na alkoholu chutě napít se?

Ne. Nikdy. Tyto chutě se však přenesou z polohy neodolatelného nutkání či bažení po alkoholu na „obyčejné“ chutě, jaké míváme třeba na sladké. S těmito chutěmi se už dá prostřednictvím různých technik vypořádat.

Odkud se dispozice k závislosti berou?

Názory a důkazy o tom odkud se dispozice k závislosti na alkohol berou, se různí. V poslední době se ruku v ruce s pokrokem ve výzkumu genetiky stále častěji prosazuje názor, že závislost je dědičná a nese za ni vinu určitý gen. Stejně tak i tvrzení, že alkohol ve velké míře zabíjí mozkové buňky, které nenávratně berou za své, je v současnosti revidováno.

Antabus a jiné.

Dalším z obecně rozšířených omylů je názor, že Antabus je zázračný lék, jehož užíváním se odbourává chuť na alkohol, lék, který závislost vyléčí. Není to tak. Antabus obsahuje látky, které při požití alkoholu vyvolávají v organismu bouřlivé reakce, projevující se hlavně prudkým zrudnutím, zvýšenou tepovou a srdeční frekvencí, prudkému kolísání tlaku, dýchacími potížemi. V krajních případech a bez včasné lékařské pomoci může dojít i k celkovému selhání organismu. Antabus tedy slouží coby podpůrný lék v oblasti prevence. V případě trvalé a absolutní abstinence jsou účinky Antabusu na lidský organismus neškodné. Nutno dodat, že některým zarytým pijákům ani dvojitá dávka Antabusu nezabrání v požití alkoholu, Antabus tzv. přepijí.

Na zdraví vám přeje

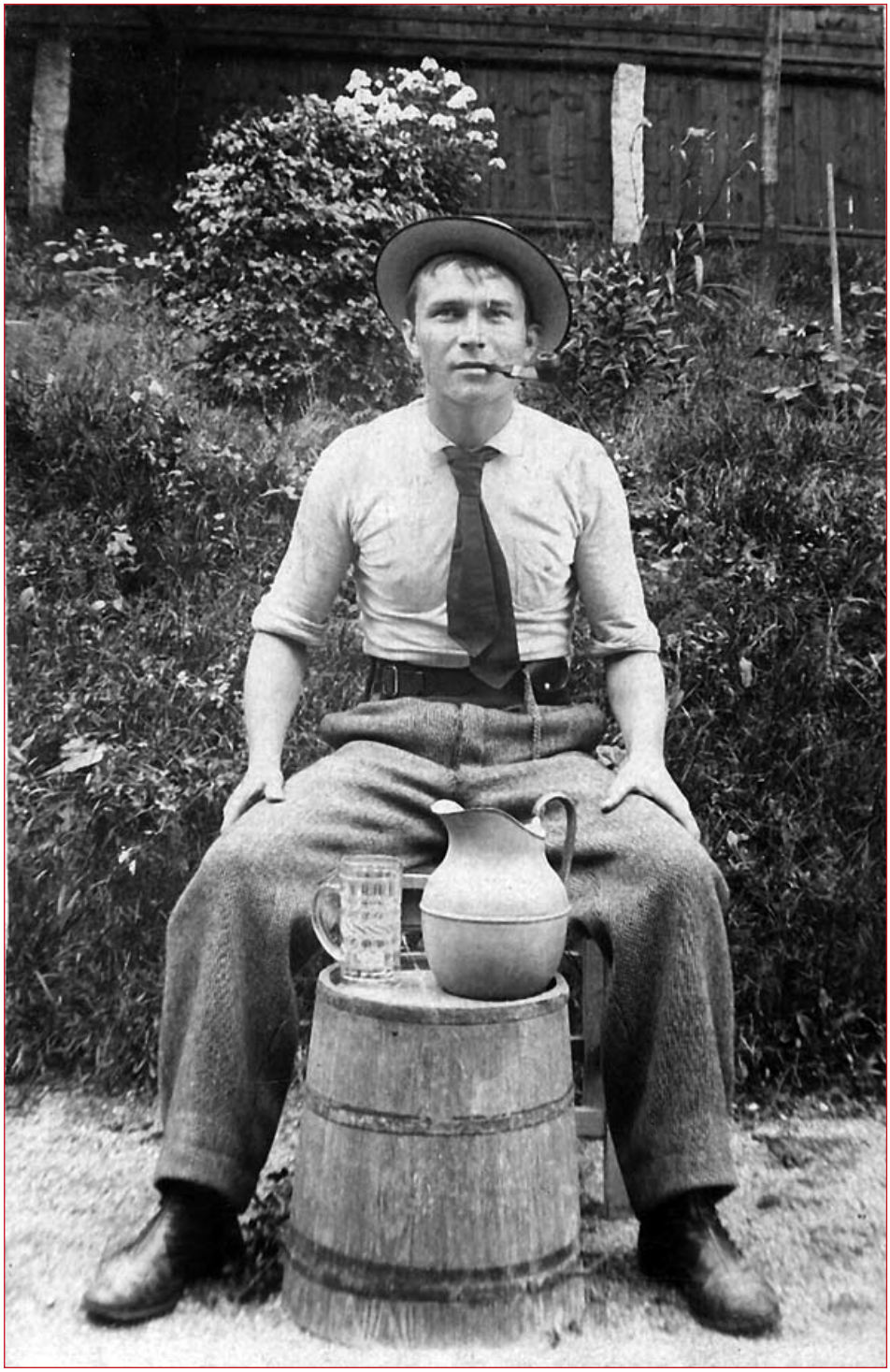
MUDr. Karel Hloucha

Jako oficiální diagnóza byla závislost na alkoholu uznána v roce 1934. Společnost, někdy i samotné závislé osoby, které prošly některou z forem a stupňů léčby závislosti, používají termín „vyléčený alkoholik.“ Tento pojem je však holý nesmysl. Je to stejně nepatřičné, jako by se řeklo vyléčený diabetik.

B

udv

ar

Alkoholové drobničky

Chuej-neng

Dva buddhističtí mniši seděli na úbočí kopce na kameni a usrkávali z rýžové kořalky, kterou ráno dostali spolu s ostatními dary dole ve vesnici. Tu náhle Wu-tinga přepadla obava, jestli se nedopouštějí hříchu. Šen-siou navrhl, aby se zeptali mistra Fe-chaje, jak se to má se zenem a alkoholem. První do mistrovy chatrče vešel Šen-siou. Vzápětí se ozvala rána a křik a Mu-ling vyběhl z chatrče s přeraženým hřbetem. Jako druhý vešel Wu-ting. S napětím Šen-siou poslouchal, ale místo výkřiku bylo přes bambusovou stěnu chatrče slyšet přátelské rozprávění. Wu-ting se vrátil s úsměvem na rtech; tak dobře si se svým mistrem pohovořil. Šen-siou nevěřil vlastním očím: „Jak to, že tě nepřetáhl holí?“

„A proč by měl?“ odvětil Wu-ting.

„O čem jste teda tak dlouze rozprávěli? Já mistrovi stačil položit jedinou otázku, zda se může při meditaci chlastat a hned jsem dostal holí.“

„Já jsem se mistra zeptal, zda se při chlastání smí meditovat,“ tak pravil Wu-ting, budoucí XII. patriarcha.

Věnčení kříže a hospody na letnice v Cholticku

(fragment)

Za stolem figury, chlastali až do vývratu
Se ctnostmi patřili katu
Však jsme je museli snášet,
Dobrá slova dávat.
Pivo, kořalku přinášet
A je vychovávat:
Koláč, kus husy, pečeně
Dát domů dětem a ženě.
V zámku když byli sedláci
Dla svých povinností,
Tuť ty necudní sviňáci
Jak nějací hosti,
Kde sedláci obědvali,
Jak psi ke stolu se hnali.

Julius Krautmann

co to ten doktor plká?
prej: nepijte tolik
zkuste pít polovic.

jakožto alkoholik
vím že není půlka
je všechno nebo nic!

Klokani na pivu

(odposlechnuto v metru, hovor dvou matek o dětech)

Byli jsme v neděli v lese a viděli tam srnky. Kája trval na tom, že to jsou klokani. Když jsem se ho zeptala, co by tam dělali klokani, tak mi řekl, že tam prostě přišli na pivo.

Slavoj Žižek

Před zákonem ani před bohem si nejsme rovni. Zákon i bůh už jsou dávno zkorumpovaní a ani věda neunikla rozkladu způsobenému korupcí. Jediné a poslední, před čím jsme si rovni a čeho se moc peněz marně pokouší zmocnit, je umění. Bez zákonů, boha a vědy by se svět ocitl a nezadržitelně ocitá v chaosu. Paradoxně se tedy ukazuje, že jediná věc, která podpírá řád, je umění. Mnohou inspirací pro umělce byl a nadále zůstává alkohol. Ne nadarmo se říká, že ve víně je pravda. Dovedete si představit, kolik pravdy je pak koncentrováno v destilátech?

Martínkovské záznamy

Pavel Herot

• • •

Možná jednou odejdu
Zbavím se knih plných pytlů
Každá z nich smyslem šílená
Takových co jde do tisíců
Poskakují mi doma než
Spolčí se proti sobě
Proti mně vytáhnou jízdní řád
Ze svých řad neuspořádaných
Zaplatí si jízdné
Do sběrny
Kde už budou na ně čekat
V zaprášených košilích
Lehnu si s nimi
Slisován
Nepopsaný papír
Bude první básní tohoto světa

• • •

Zdá se mi o svých snech
V domovech zamčených
Kde nespím skrze slepotu svojí
Pláče mi nad láskou stesk
V zimě kdy rozkvetou stromy třešní
Jako unáhlený blesk náhle se obločou
Doba je krutá život ovšem přenádherný
díky lidem pospávajícím v blátě
co nemají nic a přesto dají poslední
kapku z flašky co v ní mají.
A o těch snech se mi zdá

• • •

Roky ubalené do cigarety
Kouř uniká k nebi
Skrze díry v obličeji
Slyším vříškat kroky
Práskání korpulentním bičem
Z košíku vyhazují pod nohy
zuby moudrosti
smutné panny
dcery zamilovaných nevěstek
kudy vedla stará cesta
kupců komediantů cikánů
za zpěvu skrze duši
do Nebe

• • •

Okolo korzují svíčky a do okna
nahlíží les a vlci
těhotná žena s dítětem
na ramenou a ještě kdosi
V hospodě která
kdyby se nezasnoubila
s pivem v rezavém džbánku
zůstala by nejraději sama
někde na pokraji světa
a v ní ztuhlá krev okamžiku
z polních máků upředených
pozorovala býčí zápasy býků
na rozkvetlé louce
pozvolna propadající se
do temné studny
Pít
Než by vše zaplavila voda
A samo veslující loďky
pozpátku proplouvaly
okolo dokola
Bosý výčepní vyléval by
vodu z okna
jako výkaly ze septiku
Marně leč s vážnou tváří
onoho mimořádně poetického
okamžiku

Autorem následujících dvou textů je významný český básník, který si celkem pochopitelně, vzhledem k jejich charakteru, nepřál být uveden pod vlastním jménem. Jeho přání samozřejmě respektujeme, proto pseudonym Dobroslav Adresný.

Chlap mě seřezal a šel si po svejch

Dobroslav Adresný

• • •

Každou noc za mnou přišel chlap
celej v černym jako ninja
a příšerně mě seřezal
věděl jsem že na něj mám
jenže mý pohyby byly šíleně zpomalený
jak ve zpomalenym záběru
chlap mě seřezal a šel si po svejch
já se budil celej zpocenej
až konečně jednou
přál bych vám vidět
ten jeho vyjevenej výraz
když dostal dělo pravačkou
a hned druhou levačkou
pak už se neobjevil
a mně se začalo zdát o lítání
letecký sny jsou
všeobecně rozšířeným fenoménem
což však v žádnym případě neznamená
že by to ptáci v tomhle směru nedotáhli dál
to vám dosvědčí každej dobrej skokan

• • •

Mně teda drogy nikdy nic neřikaly
byl jsem spokojenej se svym pitím
pití je nádherná věc
když se napijete
tak na chvilku zapomenete
na všechny ty sračka kolem
což trvá přesně do tý chvíle
než si uvědomíte
že vězíte po krk ve sračkách
takže se musíte honem napít znovu
a když s pitím skoncujete
tak zjistíte
že sice vězíte po krk ve sračkách
ale máte z toho dobrej pocit

B udvar

Hrabalovy stoly

20. května 18.00hod
Hrabalovy stoly: Stůl štamgastů
Stolní společnosti u Hrabalových stolů U Zlatého tygra, U Hynků, v hospodách Libně, Letné, Žižkova, Malé strany, Starého města...

Setkání pamětníků a přátel, vzpomínky a historky, hudba i zpěv, hovor lidí.
Přijďte, přisedněte.

Spolupořádají nakladatelství ***Novela Bohemica*** a ***8jinak!***

20.00 hod

Hrabalovy stoly: Stůl pro hosty

Setkání s plánovanými i neplánovanými hosty, známé i neznámé, obrazem i zvukem, pod dojmem chvil...
Přisedněte, hovořte.

"Sedím se společností, kdekoliv si usednu, tak tam je moje společnost, je to můj rituál, a nejen můj, ale všech lidí, kteří přicházejí na pivo, že stůl tvoří společnost, která hovoří."
Bohumil Hrabal

Spolupořádají nakladatelství ***Novela Bohemica*** a ***8jinak!***

Staropramen

Roman Rops-Tůma

KO 12

Není pravda, že po tom bolí hlava. Nebo to nebyl chloroform? Prostě jsem necítil nic, když jsem se probral v prázdném vagonu rozjetého metra. Byl jinak úplně prázdný. Bez feťáků a reklam, obou jinak stejně všudypřítomných. Bylo jasné, že se mi plní dětský sen a nejméně tento vůz, ne-li přímo celý vlak, byl vypraven zvlášť pro mě. Mimo špičku a mimo běžné jízdní řády. A dlouhá tma pulsující za okny nasvědčovala, že i mimo obvyklé trasy.

Nevím, jestli to byla narkotická halucinace nebo snad jen další ve snu sen, ale tanula mi vzpomínka, která mohla být stejně tak podivnou umělou sugescí, v níž jsem se viděl nastupovat do metra přímo ze slepé koleje pod tím divným panelákem. Škoda, že jsem ho nikdy neviděl zvenku. Určitě měl v zabílených oknech místo kytek průzory. A vůbec žádný balkony.

Vlak uháněl vysokou rychlostí, až v jednom místě poskočil a zpomalil, nicméně pokračoval dál neznámo kam. Měl jsem naprosté pohodlí. Za sklem teď pravidelně mizely obrysy pozhasínaných stanic. Teď jsme museli jet už po běžné trase, ale po půlnoci, kdy je hromadná doprava pro veřejnost uzavřena.

• • •

Za studentských let jsem slýchával o tajné podzemní nemocnici v Krči, co je napojená na tajné linky metra, spolu s vládními protiatomovými kryty. Pod veřejným špitálem na povrchu jsou prý dva stejně takové. Odposlechnuto v jednom baru na periferii města. Podobně jako kdysi námořníci v přístavních krčmách tam chodívají vypít svou sklenku bývalí pracovníci metra. Protože nemůžou v noci spát.

Vyprávějí si o denně udržovaných operačních sálech a lůžkovém hangáru bez oken, o dekontaminační aparatuře pro děti z blízkých škol, pro oběti prvotního úderu na metropoli. O lécích s trojí expirační lhůtou.

Nonstop připravené zázemí pro smolaře odsouzené k novému začátku. Ale k čemu zázemí v dobách tak řečeného míru? Třeba perfektní konečná pro spoustu lidí, které je třeba nechat zmizet.

• • •

Často jsem si připadal jak žid. Jak žid, kterej se jen rozhlíží a čeká, až začne zas bejt chvalitebný mlátit židy na potkání. Kterej kouká lidem do očí a vidí v nich, jak na to čekají a ještě o tom ani sami nevědí. Dnes jsou to ještě kolegové, jsou to příbuzní, jsou to kumpáni. Pocem, přisedni si, co bys nemohl, jsi zvanej... Ale víme o tobě.

• • •

Vlak zastavil v klasické stanici uprostřed historického centra. Nad ní se budoval nový skvělý lesklý komplex obchodů a kanceláří, a tak už víc než rok nefungovala; směrem do kolejiště byla zakrytá papundekly a metro skrz ni jen projíždělo. Vystoupil jsem do prostoru stanice v podobě, který znají jen dělníci pověření rekonstrukčními pracemi. Pochopil jsem, proč mě nechali takovou dobu bez dozoru: jediná cesta vedla vpřed a asi nečekali, že bych se vrhl nazpátek do naprosté tmy tunelu.

Pod schody už na mě čekali. Byli dva a tvářili se jako revizoři. Jízdenku jsem pochopitelně neměl a oni ji ani nechtěli. Mlčeli. I kdyby mohli mluvit, neměli mi už co nového říct. Vyvedli mě nahoru a vypustili do ulic.

Showroom minulosti. Bubákov toho, co nelze sdělit.
Zajatec svýho intelektu. Rukojmí toho, co vím.
Tikající překvapení na vycházce.

• • •

Ale bylo to přece jen svým způsobem romantické, když člověk hleděl do restaurantu lepším lidem do exkluzivního talíře. Skrz trojitý sklo. A sytil se svou morální převahou, svým bezmocným vztekem.

Ale bylo romantické plánovat si trasu po městě tak, abyste se vyhnuli všem rizikovým zákoutím a měli vždycky po cestě jeden z několika bezplatných zdrojů pitné vody. Cesta do knihovny jako bojová hra.

Ale bylo takové romantické, úplná partyzánština, hlídat si volný přístup ke dveřím a tipovat revizory. Ukončete nástup a výstup a zdrhejte. Nemáte na pokutu, jste tajný agent v nepřátelském městě. Víte, že povolení zabíjet ještě nedostali, ale kdy jste naposledy viděli zprávy?

Ale bylo jedno velké dobrodružství, dobývat si bojovou hrou ty samozřejmosti, na které normálním lidem stačí bezkontaktně přiložit kartu ke snímači.

Člověk nakonec vždycky vzpomíná na to hezký.

• • •

Miliony nepřizpůsobivých bakterií zemřou,
krém na vyhlazení vrásek a Evropy,
proti nechtěným komplikacím,
aby váš motor skvěle total,
sto tabletek týdně, sto tabletek týdně…
stáhněte si aplikaci k Mezinárodnímu dni dětí!

• • •

Es ist wieder da. Nejde se z toho vypsat ani vysrat ani vyspat. Prostě to tu je a bude to tu se mnou až do konce. Dál je ve mně už jen Rorschachův hlas. Nikdy nejsem sám.

Dali jsme ti málo? Cos pro nás udělal? Ano, dostals toho svého věřitele, zůstala po něm veselá vdova, jejíž pysky obchází parkem Gustava Klimenta jako včerejší noviny. A buď rád, že kazatele jsme odchytili, než něco stačil vyvést. Ty máš ještě šanci. Za věřitele jsi dostal týden, to je tvůj zbývající kredit. Pak ti v prvním možném termínu vypravíme běžný odchod pro neproduktivní členy, kteří navíc zlobí. Tak mazej a sežeň další lidi, nebo… Zkus třeba tu svou vdovu.

Ne, Klub odpovědných mě nezabije. Jen na chvilku usnu. Ani si ničeho nevšimnu. A pak se probudím v plechový rakvi. S pěti kubíkama hlíny na víku. A oni se nanejvýš přes noc přestěhují a přejmenují a nějaký ČvT III si z mé posmrtné masky, kterou sejmou dva němí stěhováci, z mé melancholické nehody ještě udělá virální kampaň. To mi nakladli na srdce a já to nepouštím ze zřetele.

K. O. budu já a přijdou horší, mnohem větší kurvy, ostatně už teď jsou jich zástupy, třeba o tom ještě sami nevědí, přibývají každým dnem, i vy je vidíte přicházet, zvoní u vašich sousedů, jste to vy osobně!

Vzpomínám si na ten den, kdy mě přišli vystěhovat. Co vypadalo nejdřív jako štěstí v neštěstí, bylo nakonec jen další znásobení průseru. Čím líp, tím nakonec hůř.

K. O. je řetěz, který sílí s každým pokusem z něj uniknout. Řetěz, který nemá nejslabší článek.

• • •

Na samotu
Na chudobu
Na ekologickou krizi
Na nezaměstnanost
Na nudu

K. O.!

Bolí vás zuby? Bolí vás záda? Bolí vás srdce?
Zkuste smrt!
Po smrti nebolí nic.

• • •

Mám týden. Abych přilákal nějaký těla, natahal do toho další dušičky, kterým dopřejeme dojezd v přepychu Klubu a který budou mít nakonec taky už jen týden. Jinak exnou tak jako tak, ale hromadně, jako masa. Jejich neopakovatelný individuality se spečou v souvislou vrstvičku uhlí. Jak nedůstojné.

Anebo si ušetřím námahu, stres a dialogy a skončím si to sám, po svém. Svobodně. Přelstím je a oddělám se.

• • •

Ne, nepomůže „promluvit si o tom“. Nejde to okecat, nejde to schovat, nejde to rozbít. Nejde to zabalit do metafory. Prostě to tu najednou je a já vím, že se toho už nezbavím. Kdyby to tak šlo prodat! Říká se přece, že systém udělá zboží z čehokoliv, ne? Ne? Žral bych kravatu! Kdyby mi nějakou přikázali nosit.

Olga

života den pětatřicetitisící stý čtyřicátý druhý
Olga dlouze vstává
opatrně přikládá kloub na kloub

dýchá

francouzské hole opřené česky o mastnou pelest
dá jim plnou váhu devadesáti šesti let
vynahrazené tělo
endoprotéza kyčle
v plastovém pořadači tyhle na srdce, ten pro dýchání, toto na zažívání
léky proti smrti

totální náhradou na středeční úřad zacvaká
dívčím pohybem po žebříku nosu brýle posunované
další důchodový ústřižek nahoře na skříni
Feuchtwanger na nočním stolku

neptají se, nač myslím
křičí na mě prostoty
poklidně odpovídám
jsem tak unavená
naskakují mi německá slovíčka
der Briefordner
die Drahtheftmaschine
myslím na svou peněženku
jestli tam ještě je
kde že?
jejich pocit, že mě potěší, když mi jejich děti zazpívají
do které třídy chodí tato pravnučka
jen si vzpomenout
ta, jejíž fotku mi dali tady na kredenc, kde překáží
čí jsou ty oči

Peřina ega

Olga Stehlíková

ještě zbývá jídlo
osmisměrka
Kaufland s doprovodem
za každou cenu zůstat dámou
říká kabelčička
půjdu k volbám
šustí kapesníčky zastrkané v rukávech košile
po mrtvém manželovi
mlčí
veliké, veliké pleny

Antonín

na balkóně popelník s vajgly ze 70. let

každé poledne
– oděná hnědou omáčkou
ešusové vůně –
podezřele zvoní charita.
Zase rýže.

středa koupací den
nebudu se už stydět
před tím třicátníkem
ta strašlivá námaha
za jejich čas pro stařenu
kdo říká, že tu chci ještě být
Antoníne

Odpoledne drobný spánek.
Spánek.
Večer znovu spánek.
V noci léky na spaní.
Spánek.
Toníčku

O víkendech za ní jedeme.
Zabíráme starý prostor.
Její šedesátiletá dcera zemřela.
Jsme hluční.

Ty

tvoje zmrzlina byla vždycky olepená vosami
tys byl ten, co potupně uklouzl před tobogánem
tobě se vždycky začalo chtít čurat, jakmile jsi usedl v kině
tvoje plavky byly vždycky po bratrovi a takové větší, s vydřeninou mezi nohama
na tebe se nepodívala, ani jednou, ta zářivá blondýna s třpytivými chloupky na stehnech
ta se skalpelem šipky, jímž ti pokaždé vyřízla hlas z krku
tys vozil na vypůjčené Yamaze roztřesený břich náhražkové Blanky
která pak chodila s Pokorným, protože?s ji ohodil blátem, když ses snažil předvést smyk
s Pokorným ano, ale s tebou ne, ačkoli jsi měl samé jedničky a ucházející styl na lyžích
pro tvůj předklon stavěl výletní autobus hned za školou u škarpy
tebe vždycky vyvolala károvaná sukně se sklady, abys vysvětlil chámovod a vaječníky
tys náměsíčně zaspal ve svůj maturitní den
tvůj otec měl radši prvorozeného, jemuž se *vždycky všecko* dařilo
toho, který dnes točí umaštěné Plzně a svou vyzáblou ženu do těžkých lisovaných půllitrů
tvoje kouty začly obrůstat pavučinou čelní kůže už před dvacítkou
ty se na školní fotce blbě tváříš a stojíš vedle mezery

A proto dnes řídíš *provoz*.
Ten kouř z továrního komína je taky tvůj
i ten ustavičně chrchlající morous ve vrátnici s krhavýma očima
celý ten soubor robotických montérek u strojů
večerní trénink
předplatné časopisu pro gurmány
rodina na dovolené u moře
zrovna v tomhle rámečku vedle myši, která tak svižně šmejdí po hladké desce pracovního stolu
všechna tahle lejstra a záznamy
tenhle zahraniční výjezd za kolegy z Německa
tahle těžká aktovka s tolika klíči
tito podřízení a všechny jejich servilní pohledy
i sekretářka s krkavčím nosem, zahraničními školami a menstruační vůní
jež se přihlásí, kdykoli zvedne svou výstavní prdel z otočné židle vedle tvé kanceláře.

• • •
když odhalíš stud
přikryju tě teplem
    sáms ho vydýchal
zvednutými vlasy odhalím si krk
    jako bych ti krutě
zárodečné vejce propíchla
vyliju-li se z břehů
nahrneš mě zpátky

vedeš si mě městem
s hnusným pocitem
že tě táhnu
zabaleného v psí dečce
granule z masokostní moučky chroupám
v podpaží pikslu z plechu na ně

vyvalenou kýlu řeči
zatlačíš plochým palcem do pupíku úst
způsobně vyvětráš
ještě než vejdu do krajiny
kterou mi laskavě určíš
do té, co leží opodál
a protéká jí řeka z šutrů
pak to celé odevzdáme bytu
vystřiženému ze šablony domu
vystřižené z matice města
vystřižené z dekoru krajiny
máš to z časopisu ABC ležícího pod stolem
pohodils ho tam, když ti bylo dvanáct
tvoje matka ještě byla
koupila ho v trafice
od stařeny s ledovýma rukama
leželo tam jako prd

rychle to zaklapni
jen
krátká ukázka
tvaru možné lásky

    tichoučko

už s tím nemám tu čest
mám s tím jen cos do činění
peřinu ega ti před spaním
natřesu
rytmicky

Z práce
Stoupá po kluzkém hřbetě
tlustého asfaltového hada
kyvadlem aktovky s drobky a papíry
jeho klikatici zaklíná
Doma –
    – had svítí očima
Uvnitř večeře a unavená rozmrněnost
s leklým moderátorem do půl těla
ve světě se přihodilo
hospodář se to dozví celé
klíče, mobil, peněženka
klíče, mobil, jejž zítra vilně rozvrní
synovy další narozeniny
mobil, vyčerpání
stravenky a cigarety, ještě levnější
žena něco uvaří, s čelem namířeným k lince
žena v každodenním usebrání kuchyňského náklonu
si to připravila
klíče a zámek na únavu
černý had má hlavu - domek
se zvonkem proti jehovistům
a na špici ocasu kancelář
had se jmenuje Jagellonská
a ovíjí se kolem plotů.
za tímto děs
    zuřivý bezhlesý štěkot
operací oněmělého hrdla
nejtišší kus šrafovaného
hlídacího psa
který neruší
zítra sobota
vyplít Jagellonskou 14/2043

Ještě Motol, ještě Krč

Nakonec jsi ručičku hodin
očima
přeci jen dostrkal až k šesté
Ranní strop přátelsky zesinal
narážíš do něj neúnavně mouchami pohledů
Kde dnes budeš hledat skulinu
kudy bys protáhl svoje hubené srdce
plné vybledlé krve?
Zase to hloupé sousloví přilepené k jazyku
fail, epic fail
jako by tvůj život vyplivl překladač
ještě loni na vodu, na kolo, do jeskyně
loni jsi vylezl na Ararat
odkud je to
ještě několik kroků
k posteli
ještě ty nádechy
Důchod – spolužák ze střední
znáte se tak dlouho
ale tobě ještě nebylo dvaatřicet
jejich tvé žíly plné nemoci
Dnešní sestra s tácem
je rychlá jako mžik
poznáš ji podle lýtek
jež co chvíli přesvědčivě
vrostou do obdélníku chodby
vyříznutého dveřním otvorem
proti lůžku
Teplými vidlemi v rukavicích obrací na bok
tohoto těla žok
na pastvině prostěradla tlející
Společně tě větráte
Ani se nenaděješ a nakyslý teploměr
je pod jinou paží
tam?s chtěl svírat svou novomanželku
ještě pár let
ještě hodně, hodně let
Kamarádské zkratky: chemoška, ozařko, jipka, áro
Vizita je návštěva
Domů, na Moravu
ještě *máš* cíl
dojít tak k záchodu, sám

Babičky

Víme první!
Konečně!
To jste ještě neviděli!

Střídavé napětí.
Ještě mě chceš,
ještě mě držíš, i teplo z tebe jde
ale už zítra to bude
v podloudné skryté kopii, na délku prodlužovačky
s tlumenou energií zpráv, telefonátů a mailů
za bezpečnostním sklem monitoru
nevynahrazují, nýbrž nahrazují
opravíš se nasraně a vdechneš výdech klimatizace
Jste můj typ, jenom jste momentálně mladší

Budete mít oči na stopkách: avšak kde není třeba vyhrát, tam je nejlepší
elektronicky se zúčastnit, být u toho kabelem
Tohle bylo o fous! tiskneme se k sobě, jsouce seřazeni podle data v adresářích
Štědrý rozvod: třeme se o sebe příjmeními
zakousnutý zavináč tím chronicky vzrušován
Tyhle trojky jsou přírodní: umíme to se zkratkami
vybíráme z nabídky přednastavených vět
Dopřejte si dovolenou snů: máme to postahované a uložené
všecko na světě je bezdiakritičné, nesklonné, bezrodé
A je to tady! perkusní štrikování prstů po klávesničkách
úzkostná peristaltika našich košů
jež je pravidelně vyprázdní, jako by snad byly opravdu něčím plné
sežravše předtím komplet uživatelské menu

Opět v provozu…
Honem se podívejte!
Rychle otevřete!

S mým mužem jsme
přátelé na Facebooku
i náš kamarád Pavel
je ve vztahu s uživatelkou

A teprve pak, teprve pak to přijde…
A z produchovnělého spamu už už vytéká:
někdy možná uvidíme, jak naše tváře hlučně stárnou
a propadají se do proláklin vrásek
pak si všimneme znamének, která tu ještě tehdy nebyla
spatříme pupky, které dříve tiše spaly
zalesknou se pleše, které čekaly na své příležitosti
a ty jim dají všechny ty zprávy, telefonáty a maily
A tak se ozveme. Zavoláme si. Pa.

(básně ze sbírky Týdny)

Staropr am en

Martin Vokurka

Básně na červen

Foto Michal Šanda

• • •

Po třinácti letech
Manželství
Zíráš na lyžařský instruktory
Maj pěkný těla
Říkáš

A pod těmi těly
Nádhernou postavu
Svaly
A v nich pohyb
Paže
Z nich sílu
Vytrvalý rozkrok
Bez únavy

Já ve svým těle
Nosil duši
A vynášel kufry
Snášel modrý z nebe
a nálady
Třináct let
zíral jsem
Na někoho
úplně
jinýho...

• • •

Jsem jedinej důvod
Proč se zvedá prkýnko
U nás doma
Žádnej spojenec
Jen sok
Kdesi daleko
Neobtěžuje se
Nahoru dolů
Podle svý nálady

• • •

Nemám rád
Senti
Menty
Po noci
Pokažený
odvráceným pohledem
Tváříme se
Jak dementi
Lásku si předhazujeme
Mentolky v puse
Samý ohled
Textovky v kapse
nahých zadků
uprostřed soulože
Razí si cestu
Bezohledně
k jiným

• • •

Zaměstnanec
Otrok
Nic mi nepatří
Jen ten vocas
Pevnej
Neuhne ani o píď
Brunátnej revolucionář
Svedenej
do rodiny
Ve čtyřech stěnách
co zbyly
Ze světa
Domku z karet
Nesplaceně
kreditních
Po večerech
Prst za prstem
ťukám přes internet
Kdo se ozve
Kdo není…

Hrušky jako úděl

Josef Šíšo

Starej Potůček jel na hrušky. Neměl ve zvyku lhát, a když se ho kolemjdoucí či jiní pocestní zeptali, kam má namířeno, z Potůčka ochotně vypadlo: „Na konference, kam jinam.“ I když to znělo náramně důstojně, Potůček skutečně nelhal: konference je anglická odrůda z 19. století, která se jakýmsi řízením osudu zatoulala do jeho kraje.

Hrušky tvořily alfu i omegu Potůčkova života. Když mu sousedka Klepišová jednou povídá, opírajíc se o společný plot a pozorujíc Potůčka, jak na žebříku češe máslovky:

„Já když tě tak sleduju,Vašku, ty jsi celej táta, to ti povim,“ Potůček se jen mírně pootočil a – věren svému příjmení – zabublal: „To víte, sousedka, hruška nepadla daleko od stromu.“ Klepišová znejistěla, zda Potůček nesáhl vedle v obrazném popisu zděděných vlastností, ale jelikož se domnívala, že v přirovnání měl být použit kokosový ořech, tak raději zmlkla.

Potůček už si přesně nevzpomínal, kdy začal být po tomto ovoci posedlý, ale přičítal vše genetickým predispozicím. Když se vydal v místním muzeu a pak na matrice po genealogické stopě, přijít věci na kloub, časově se dobral k roku po konci Třicetileté války, místně pak do podhradí dnešní zříceniny hradu Potštejn – k alejové cestě. Jestli se však jednalo o alej hruškově monokulturní, tak o tom už kroniky tajemně mlčely.

Potůček to s hruškami uměl: dělal z nich jak zavařeninu, tak i džem, někdy marmeládu, nakládal je, na zimu sušil, a pro případ, že by se při pádu z hrušně poranil, tak i hruškovici, kterou rány pak dezinfikoval. Ze stromů padal začasté i úmyslně. Mýlil by se ten, kdo by podlehl podezření, že Potůček padal cíleně, aby si pak utrženými šrámy a podlitinami racionalizoval popíjení hruškovice. Ne, sedě na nějaké pevnější větvi hrušně, odkud si vychutnával pohled na svět mnohem krásnější než z koňského hřbetu, Potůčka spontánně napadlo: co kdybych si jen tak, aby řeč nestála, spadl? A jak si pomyslil, tak i učinil.

Pamětliv rady svého kamaráda Červíka, který mu kladl na srdce to, že od jistého věku se hezky vyprázdnit – to je jak poloviční soulož, pár lžic horké zavařeniny vždy udělalo své. „To by rozhýbalo tlusté střevo i mumii,“ spokojeně konstatoval Potůček předtím, než spláchl, „ale že bych u toho nutně musel být…“

Hrušky, ale i jen pouhé pomyšlení na ně, navozovaly v Potůčkově duši stav harmonické vyrovnanosti. A protože by se Potůček podělil i o poslední koporečku, byl by rád, kdyby jeho nadšení sdíleli i ostatní ve vesnici, kde bydlel, a tak navrhl na zasedání rady, v bodě „různé“, aby se obec přejmenovala na Hruškov. Zástupci místního sdružení pěstitelů namítali, že zde máme nakrásně co do činění s plíživou hruškovou totalitou a oni že jsou pro větší odrůdovou diverzitu, a tak Potůčkův návrh neprošel. Neprošly ani Hruškovany, ale Potůčka to neotrávilo a na chalupu si připevnil desku s nápisem, který byl jen malou obměnou tibetské moudrosti:

NECHŤ JSOU VŠICHNI PĚSTITELÉ HRUŠEK ŠŤASTNÍ.

Potůček uměl víc věcí, které ho odlišovaly od běžného šedivého průměru: když byla jednou na podzim katastrofální neúroda hrušek, frustrovaný Potůček si vybral nejvyšší hrušeň a že skončí s tím slzavým údolím, drže v ruce kus konopného provazu. Jakmile se však začal houpat, kýván ze strany na stranu nárazovým větrem, tak zjistil, že se nejen neodebral na onen svět, ale že se mu dokonce při pohledu z hrušně na modrou oblohu dýchá mnohem uvolněněji a na tristní sklizeň rázem zapomněl, zkrátka bylo mu, jako kdyby sežvýkal balík koky. Ještě chvíli se jako malé dítě dovádivě pohupoval, vykopávaje rozverně nohama, a pak slezl.

Už se viděl, jak ho zvou na semináře největší kapacity plicní chirurgie na světě, odkud bude vozit štěpy tamních odrůd hrušní, ale poté, co se svůj objev snažil patentovat jako nový druh terapie pro astmatiky a souchotináře, příslušný úředník na patentovém úřadu na něj vysypal, že – krom jiného – musí uvést druh hrušně, na které se pacient má pověsit, její vzdálenost do Bruselu (stačí prý vzdušnou čarou), průměrnou výnosnost odrůdy – když je zjara pod mrakem, barvu plodů, jejich červivost, nadmořskou výšku, tloušťku provazu, jeho recyklovatelnost, povětrnostní podmínky v předjaří, mikroklima dané lokality, složení půdy a směrnice Evropské unie týkající se dobrovolného pokusu spáchat sebevraždu, který se nezdařil. Bylo toho tolik, že když Potůček – jsa přímočarý chlap – v zoufalství ironicky zařehtal jako šiml, úředníkovi zalehlo do pozdního večera v uších, jak se urazil. „Já o hruškách, a on o slívách," pomyslel si Václav.

Jestliže Potůček něco nesl nelehce, pak to, že jeho příjmení bylo zdrobnělinou. Jako akt kompenzace vybavil svou knihovnu výhradně knihami židovského spisovatele Chaima Potoka, o kterém pak tvrdil návštěvám, že jde o dědečka z matčiny strany, jenž – odebrav se za světové krize za prací instalatéra do Ameriky – dotáhl to až do čítanek. Knihovna, vyrobená pochopitelně ze dřeva pokácené hrušně, doslova praskala ve švech nejrůznějšími jazykovými mutacemi tohoto literáta: návštěvník zde mohl spatřit překlad do malajštiny, turkmenštiny, paštštiny, amharštiny, ale i do většiny středosúdánských dialektů, včetně vymřelých jazyků starověké Mezopotámie. „Pro mě jsou jeho knihy," tvrdíval vznešeně, „návratem k pramenům, i když jen pozvolným." Měl totiž na mysli to, že původně praslovanské slovo „potok" znamená „prudká voda či proud", tudíž původ slova „potůček" si nutně vykládal jako něco ne tak hrrr. „Mě jen tak někdo v interpretaci vlastního příjmení nenačape na hruškách," s mírnou neskromností v hlase prohlašoval Potůček.

Potůček měl pod čepicí, doslova a do písmene, a to pod tzv. zmijovkou. Když ho něco mimořádně vyvedlo z míry, což nebylo po čertech snadné, sáhl si pod čepici, s chutí se zakousl do připravené Boscovy lahvice a odbyl dotěrnou myšlenku slovy: „Samé láryfáry a třesky plesky," vyplivávaje jádřinec.

A jaká že byla Potůčkova vize posmrtného života? Zatímco muslimové si do něj promítají radovánky s černookými huriskami, Potůček si vysnil ráj jako nekonečný hruškový sad, ve kterém se – procházeje se s bilančním pohledem hospodáře – tu shýbne pro hrušku spadlou, tu se natáhne pro jednu na nevysokou větev, tu si pro jednu vyleze až do koruny a odtamtud si jen tak spadne... Zkrátka a dobře, Potůček tak sublimoval svou erotickou frustraci v obsesivní pěstitelství a neopomenul v tomto punktu ani život posmrtný.

V jeho Edenu se v dálce bude rýsovat honosný dům v barvě přezrálých hrušek, kde bude cedulka se slovy: Inspektor všech hrušek – Dr. Václav Potůček. Výrok proroka: „Z radostí tohoto světa mám nejraději ženy a libé vůně, především však modlitbu," pozměnil na „Z radostí tohoto světa mám nejraději nakrojenou hrušku". Ani modlitbu neopomněl:

„Na počátku byla Hruška, ta Hruška byla u Potůčka, ta Hruška ... byla ... už nakousnutá."

Je to jen část příběhu...

Zuzana Gabrišová

ráno v Getsemane II

je tiše. je dobojováno.
slunce pozvolna strhává náplast tmy
a všude kolem mrtví s tvojí tváří
někteří cení špičaté zuby
jiní s andělskými křídly
na ztopořených údech zpola nasazené kondomy
některá teprv kojila –
za chvíli přijdou, neboť tak je to psáno.
slunce nám štipkuje zátylek, když
zatlačujeme mrtvým oči, vlhkým hadříkem otíráme
moč a krev a podkládáme unavené hlavy.
zprvu tě děsí tatáž tvář
ale když se napiješ vody a podáš mi ruku
strach zmizí.
mrtví klidně oddychují, slunce jim tančí na řasách
a nočním bojem zakletá zvířata se objevují mezi
stromy, vylézají z děr a šourají se po písku
větříce radost.
už brzy přijdou.
náhlý déšť smyl poslední krvavé šrámy na tvých rukách
duha odvedla mrtvé broukající si ze sna
je tu čisto, jsme tu jen ty a já.
ještě jsi nezapomněl na hrůzu noci, ještě máš za nehty
špínu – ale už se usmíváš jim vstříc.
políbíš toho, jenž tě vydal
svou vlastní tvář navěky tě zrazující
a odcházíš
usedaje vedle mě do teplé polední trávy.
je tiše
když večeříme pečené bažanty, když dopíjíme
třetí sklínku slivovice, když pátráš jazykem
v mém klíně
než ti v dlaních a hrudi rozkvetou
červené květy a ty se, smutný, schoulíš
v mé náruči –
je tiše. znovu omýváme tváře mrtvých
znovu zatlačujeme tvoje oči. ležíš vedle mě
a oni tě v poutech odvádí
pláčeš
a směješ se jako dítě.
všude kam pohlédneš slunce vychází
nepochopitelně
tiše.

balada o zimě

neměla ses dát. jako půda vyprahlá
po měsících nepřerušovaného sucha
nepije
nezvlhne a nepřijme
nerozevírá se dychtivě pro jedinou
kapku vody, byť by byla živá
měla jsi odmítnout.
ušetřit mě, ušetřit sebe
ušetřit nás té nenadálé černoty
té tmy hřebů zabodaných v tvých bocích
děti seděly na zemi s nastavených prstem
a skanuté mlsně olizovaly
než studna vyschla a nevytékalo
už nic
jen vrány kroužily kolem tvé hlavy
a dutá ozvěna, nemohla jsem
tě chránit pro tu první bezuzdnost
pro tu lež na kámen vyschlé půdy, která
se bezostyšně zazelenala hadům, ještěrkám a
slonům na odiv
nepokora nás zabila
a já marně pláču u rozvaleného hrobu
do kterého ses živá utekla a ze kterého tě za bezměsíčné noci
úd po údu vytahala rozvzteklená zvířata –
neměla ses dát. moje jméno znělo
z tvých úst jako nadávka, jako kletba
tisíckrát jsi mě s křupnutím rozlouskla
a srdce zahodila ze strachu, že se vrátím
že se vrátím a s každým mým úsměvem
vyteče z tebe kapka života
o sebe ses třásla a tma tebou volně
procházela –

je zimní ráno. zdráhavě polykám černou zemí
vypocené doušky octa.

posvítím si lampičkou duše

vlasy dorostou a moje hlava
zůstane holá.
ptáte se na detaily
na intimní detaily – měla-li jsem vize
a kolikrát denně jsem masturbovala
nuže poslouchejte tedy, povím vám:
ve spánku mi kůže křičela
pod vašimi údery
ač jsem se za dne usmívala.
vábila jsem smrt
na vrcholcích stromů a útesů jsem se nakláněla
a krmila se odpadky ze dna
kontejnerů před vašimi dveřmi.
třicet pět let jsem se nás snažila přinutit ke štěstí
a vy jste mi proklouzávali mezi prsty
opíjeli se tmou, vysychali a bobtnatěli.

a děti mi voní, uslintané a usoplené
a beznaděj vězňů, kteří vyjdou za čtyřicet let a
cigáni.
a čas na vás mám,
samozřejmě.
kdykoli.

noc noci

je to jen část příběhu.
ve chvíli kdy dostáváš svou
první pusu
mají za sebou podvyživené
nezletilé kambodžské prostitutky
desítky zákazníků.
konvalinky které ti dal
provoní pokoj
a ty si pomyslíš
jaké to je mít pohlaví rozcupované
desítkami údů
vyplivovat zbytky spermatu
křičet tak že se celý svět otřásá
a nic se nepohne –
umyješ si vlasy dojíš chleba
namazaný sýrem a dopiješ čaj
ze skříně vytáhneš čisté kalhotky
a letní šaty
jaké to je pomyslíš si
když se zadíváš na svůj odraz v zrcadle

pomalu si sundáš šaty
pomalu si stáhneš kalhotky
s tímhle se dají dělat divy
ze stolu vytáhneš nůžky

je to jen část příběhu.
ve chvíli kdy slavíš
své třicáté páté narozeniny
umírají podvyživené
nezletilé kambodžské prostitutky
s rukama svázanýma za zády.

dny našich životů

noc a den v betonové cele.
noc a den třistapětašedesáti dní
mám narozeniny!
na zamřížované louce se pasou koně
máš dopis.
pondělí.
úterý.
úterý.
leden.
noha mě pořád bolí.
květen.
včera pršelo, myslím na
prsa a –
středa.
čtvrtek.
neděle.
mám narozeniny!
Vánoce.
řev ve vedlejší cele.
mám narozeniny!
mám narozeniny!
mám narozeniny!
noc a den v betonové cele.
dvanáct let třistapětasedmsettisíce
miliarddvěstěosmdesátdvacetšest
mám narozeniny!
noc a den
10x12x4

ledový sen

mniška v zažloutlém prádle
čeká na jaro
ve tři ráno ztuhlými prsty
rozžehne svíčky
pletenou čepici nasadí Buddhovi
do holé hlavy zakousne se mráz –
dnes si dáme nudle
co říkáš každý den rýži
to se zprotiví –
mniška v zažloutlém prádle
navléká potmě korálky na
dlouhou nit
za maminku za tatínka
za sestřičky a brášky
za pejska a jedovaté pavouky
za vodu v moři a vodu
v plastové láhvi
za sebevrahy –
mniška v zažloutlém prádle
nečeká na nic
zbytky svíček do dalšího dne
všechnu lásku strávily
mráz ulámal prsty
Buddha na to kouká v pletené čepici
dnes si dáme rýžové víno
co říkáš zahřát se na cestu
připít si s maminkou s tatínkem
s pejskem a jedovatými pavouky
s vodou v moři a vodou
v plastové láhvi
se sebevrahy –
mniška se usměje
venku
sněží

biedermeier I

a někdy muž chtěje se ženy
zbavit řekne – miluji tě.
ona slyší zůstaň, ukliď, vyper
poroď ňáký děti, bav mě;
za dvacet let se diví oba.

o tomhle jsme byli?...

biedermeier II

někdy žena chtíc zůstat sama
obětuje se, kde může. on slyší
zůstaň, jsi krásný, chytrý, vtipný
budem často píchat a k jídlu
přicházej, kdy chceš.
on se po týdnu diví
když ji najde v slzách.

tohle nás čeká
už se nevyhnem.

v zrcadle

bylo to lehčí.
všude kolem korejské mnišky
s kladivy
a pilkami na výčnělky
mé odlišnosti. což bolí
ale je v tom průzračnost.
co teď
kouknu, co si myslím
a vidím
stejně arogantní kráva
(plus buddhistický škraloup
na CV)
jako kdysi.

cely

píšou oba, že by něco chtěli
Richard nezemřít a Michael
zemřít raději než vycházet
z lochu v dvaasedmdesáti.
můžou za to snad ti koně za okny
mladá učitelka teologie Hanna
která se za vstupní mříží
změní v člověka. může za to
snad strach z prostoru
otevřeného jak dálnice do
zítřka bez jediného
patníku.

nehybnost

nejdu ven, o čem jsem sedm let
snila je na dosah a tak nemusím.
před polednem a k večeru vrkají
holubi, po rozednění a po páté
zpívají kosi. jakoby vyprávěli komusi
o dlouhém dni, žížaly hubený a
kam se poděly muchy – ale to
je blbost, to si jen tak vymýšlím.
mám rád ráda kosy. i holuby.
nemusím ven, přinesla jsem
si z Mahenky fůru knížek
a občas otevřu okno. všechno
je blízko a tak se nedotýkám
jen až dopere pračka, půjdu
prádlo pověsit na balkón.

náboženské jistoty

někteří se baví tím, že mě vidí zpátky.
slovo „obdivovat“ má jakási
tajná zákoutí, díru, která zůstane
po zásuvce vytržené ze zdi.
věděli jsme to, humbuk, nic
jinýho, je to humbuk, nenecháme si –
smrt je jen slovo.
teprve minulé léto odhodlala jsem
se odstřihnout si všechny shnilé
nehty, přivázat kameny k zápěstí
a skočit
někde ze španělského útesu
do zelené vody.

(pozn. redakce DA – Je to jen část příběhu... je pracovní název souboru)

Pupíček

Petr Štengl

• • •

Něco se stalo s časem. Zpomalil se. Že by rozbitý? Venku léto v plné parádě, všichni už byli dávno na svých chalupách. Tam venku bylo všechno v pořádku, čas běžel spořádaně. Pupíček dřepěl sám v rozmnožovně (něco na způsob minitiskárny), všichni už byli dávno na svých chalupách a zalévali vyprahlé záhony, skrz zamřížovaná okénka rozmnožovny se dovnitř dralo slunce, na stole před Pupíčkem stálo pět lahváčů a on stále nemohl přijít na to, proč už taky dávno s ostatními nekropí záhony. Každá minuta byla napěchovaná obrazy a příběhy jak rachejtle a ohňostroj zdál se být nekonečný. Lekl se, když ho napadlo: „Co když se čas zpomalil natolik, že už tu tvrdne kolik let? Chtěl vstát a vypadnout, připojit se k ostatním, ale nešlo to. Dokud nedopije poslední z lahví, nedokáže se sebrat a odejít. Moc toužil po tom, být u své ženy. Jeho žena byla světelné roky daleko. Čekala na něj doma, aby spolu mohli odjet na jejich chalupu zalévat záhony.

• • •

Přátelé pozvali Pupíčkovi na statek. Stejně jako mnoho jiných v té době i oni si pořídili koně a odstěhovali se za Prahu, aby mohli provozovat agroturistiku.

Večer se peklo prase. Pivo se čepovalo ze sudu, lahve s kořalkou postávaly po stolech. Bylo hračkou několik jich obejít, vmísit se do debaty a jaksi jen tak mimochodem, mezi řečí si nalít panáka. Všichni byli v pohodě.

V noci už měl Pupi dost. Stejná tma, která panovala venku, mi obestřela mozek a přetavila se v zuřivost. Kdepak byl konec báječnému ohňostroji! Toužil po respektu a uznání. Podívejte, jaký já jsem básník! Ale všem byl lhostejný, nikoho nezajímal. Důvodem nezájmu byla jeho žena. Navíc se tu určitě s někým kurvila, děvka jedna, zatím co on se družil. Leželi vedle sebe v manželské posteli. Nejdřív Pupi na ženu jen řval, ale dobře věděl, že jen u řevu dlouho nezůstane. Vyskočil, sedl si na manželku obkročmo a popadl ji za krk. Škrtilji oběma rukama vší silou. Vůbec se nebránila. Ležela odevzdaně. Mluvit nemohla a tak jen mohl číst z jejích očí. Ta její absolutní odevzdanost ho vyděsila natolik, že povolil stisk, padl na kolena a začal ji odprošovat, plazil se před ní a plačtivě se jí omlouval.

Bál se usnout, věděl, že zase začnou vylézat ty mrchy z neexistujících prasklin a děr ve zdech, které ráno zmizí. Lil z něj ledový pot. Bál se, že přijdou a taky, že ano. Pupi řval jak pominutý.

Sotva jen se tma začala měnit v šero, vyrazil ven. Po zemi se válela ve spacákách spousta opilců, každý u své hlavy připravenou svoji ranní dávku. Stačilo si jen vybrat. Slunce se už vyhouplo nad les, když se začali první spáči probouzet. Bylo komické pozorovat,

jak nechápavě hledí na své prázdné ranní láhve, jak se diví: To jsem si sakra večer nic nenechal na ráno? Jak si podezíravě měří své sousedy, kteří však stejně jako oni nechápavě hledí na své prázdné ranní láhve a vrhají kolem sebe stejně podezíravé pohledy. Netrvalo jim dlouho, než si dali dvě a dvě dohromady. S Pupim to začalo vypadat bledě. Asi jsem to včera trošku přepískl, teď však byl ten nejvyšší čas zmizet. Snažil se najít vhodný úkryt, kde by se před nasranými ožraly schoval. Chlév s oslíkem měl otevřené dveře. Zapadl dovnitř a dveře zavřel. Škvírou mezi prkny bylo vidět, jak opilci šmejdí kolem a snaží se ho najít. Bál se oslíka, že ho kopne nebo kousne. Ten mu však vůbec nevěnoval pozornost a cpal se senem. Pupiho hledala i jeho žena. Tsss! Tsss! Sykl na ni skrz prkenné dveře, když procházela kolem chlívku s oslíkem.

„Přijeď s autem před chlívek a nech běžet motor."

Když stálo auto přede dveřmi, Pupi naskočil a žena dupla na plyn. Kromě nadávek, za nimi letělo i pár kamenů. Ženě se na krku začalo výrazně modrat deset otisků. Musela pak v těch letních vedrech nosit kolem krku uvázaný šátek.

• • •

Bylo to strašně rychlé. V deset si Pupi koupil láhev vodky, v jedenáct už byla prázdná a on sundával lustr a kolem krku si vázal kravatu. Tu po dědovi, s drakem. Děda ji kdysi dostal od jakési čínské delegace. Chvíli postál na konferenčním stolku a pak ho odkopl. Ozvalo se rupnutí a kravata byla na dva kusy. Jak mohl tušit, že už tehdy, někdy v padesátých letech, Číňani vyráběli aušusy? Už se rozžehnal se vším, už to vážně definitivně zabalil a dostavil se okamžik hluboké úlevy. Nebylo mu však přáno. Znovu mu nezbývalo, než naskočit na koníka se smutnýma očima na kolotoči.

„Kolikrát jsem si řikala, ať se ti to už konečně povede, abych měla pokoj." svěřila se mu po letech jeho žena.

• • •

Paní Boháčová neměla svůj den. Ožralové z rozmnožovny se do lahůdek nakýblovali už v devět hodin ráno, sotva jen otevřeli. Musela jim kořalku podávat v kávových šálcích, protože do oběda bylo nalévání alkoholických nápojů zakázáno právě kvůli tomu, aby se nemohli žádní ožralové nalévat už po ránu a dělat ostudu. Když nesli šálek k ústům, zvadali distingovaně malíček.

Bylo jasné, že to dnes vypadá na dlouhou jízdu. Jenže došly prachy. Ale to nevadí. Vždyť v lahůdkách na rohu byl Pupi jako doma. Paní Boháčová ho založí, jako už mnohokrát, ví, že je na Pupiho spoleh a peníze vždycky vrátí. Jen jí to musí elegantně podat. Zavolal si paní Boháčovou k postrannímu pultíku a vysvětlil ji choulostivou situaci. Potřeboval dvě láhve vermutu. Ne, kdepak, není to kvůli pití, je to kvůli osvěžení. Vermut přece patří k osvěžujícím nápojům a konzument má po něm vonný dech. Proto taky vermutu začal Pupi s kumpány říkat voňáč. Paní Boháčová však řekla ne. Krátké, úsečné ne. Pupi nemohl uvěřit svým uším, nechápal. Cože? Ne? Popadl paní Boháčovou za klopy jejího bílého pláště, vyzdvihl ji nad zem a zařval jí zblízka do obličeje: „Babo, dej sem voňáč!" Zákazníci v lahůdkách se začali ohlížet. Jakmile jen se nožky paní Boháčové opět dotkly země, poslušně odcupitala k regálu a přinesla dva vermuty. Do večera bylo daleko a Pupíčka čekala ještě perná šichta. Půjčil si ještě tam i onde a k vermutu přikoupil láhev vodky. Bez vodky se totiž nedá mluvit o pořádném pití.

Ukázka pochází z připravované knihy, která vyjde v září v nakladatelství Novela Bohemica.

Ale to nevadí. Vždyť v lahůdkách na rohu byl Pupi jako doma. Paní Boháčová ho založí, jako už mnohokrát, ví, že je na Pupiho spoleh a peníze vždycky vrátí. Jen jí to musí elegantně podat. Zavolal si paní Boháčovou k postrannímu pultíku a vysvětlil ji choulostivou situaci. Potřeboval dvě láhve vermutu. Ne, kdepak, není to kvůli pití, je to kvůli osvěžení. Vermut přece patří k osvěžujícím nápojům a konzument má po něm vonný dech.

Foto Michal Šanda

Svět knihy

Reportage

Návštěvníky uvítal Svatý otec František společně s Marií Böhmovou z nakladatelství Paseka

Dva z A2

Opičí revue

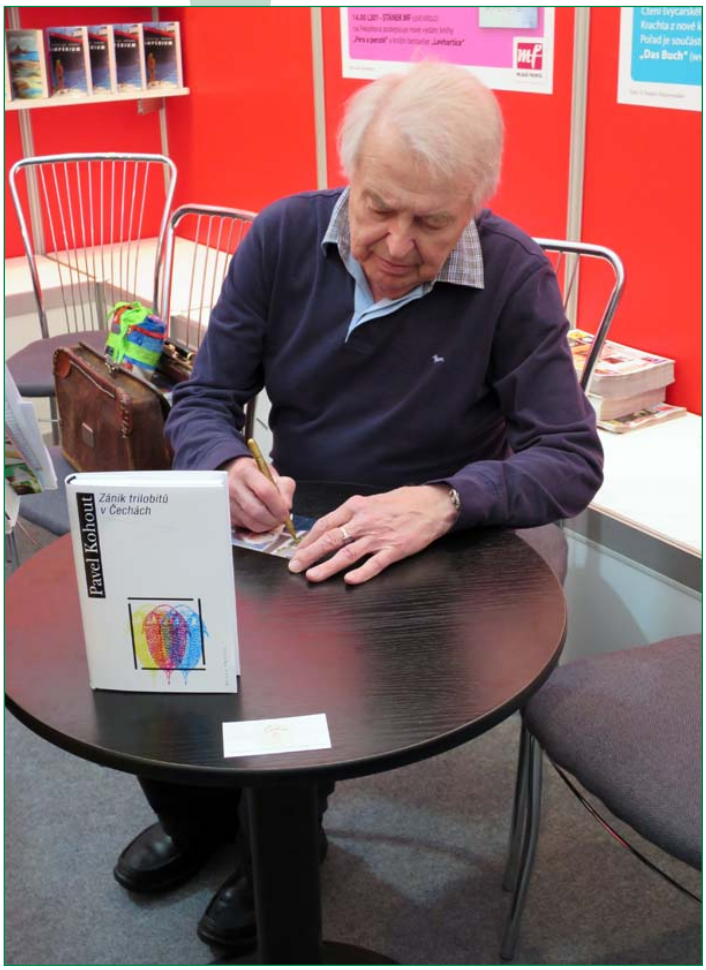

Portál české literatury

Básníci na obou stranách pultu – Martin Stöhr a Jaroslav Med

Pavel Kohout

Karel Piorecký

Čtení Petra Hrušky a Pavla Kolmačky

Hlava na hlavě

Jiří Menzel

Bianca Bellová

Emil Hakl, Petr Stančík, Miloš Urban

Milan Hrabal

Nejlépe ale bylo tradičně na pivu u stánku U Marolda

R ege nt

Ortenova cena 2014

Nominováni byli Jonáš Zbořil, Martin Poch a Ondřej Hanus. Vyhlášení bohužel proběhlo před prázdným hledištěm. Přítomný byl pouze redaktor časopisu Host Martin Stöhr a aby ne, když měl Host mezi trojicí finalistů hned dva kandidáty. Tvar byl zastoupen Milanem Ohniskem, který byl v porotě a Alžběta Stančáková tu byla spíše než z titulu redaktorky Psího vína proto, že je životní partnerkou Ondřeje Hanuse. Z ostatních novin a časopisů nikdo, což je zhmotnělým důkazem, že literatura se ocitla na okraji a její mladá budoucnost ve skutečnosti nezajímá ani ty, co se psaním o literatuře živí. Nicméně

Ondřeji, gratulujeme!

(mš)

Foto Michal Šanda

2014
CENA JIŘÍHO ORTENA
Svaz českých knihkupců a nakladatelů, o.s.
ve spolupráci s Magistrátem hlavního města Prahy
a Ministerstvem kultury ČR
uděluje
CENU JIŘÍHO ORTENA 2014
ondřej hanus
za básnickou sbírku Výjevy
V Praze 15. 5. 2014

Miliónový časy – povídky pro ADRU

Foto 1–7: Michal Šanda

V neděli ve velkém sále proběhlo představení sbírky povídek pro humanitární organizaci ADRA.

LENKA PROCHÁZKOVÁ
BIANCA BELLOVÁ
JIŘÍ DĚDEČEK
IRENA DOUSKOVÁ
VÁCLAV DUŠEK
ŠTĚPÁN KUČERA
IGOR MALIJEVSKÝ
JOSEF MONÍK
MARIAN PALLA
MARTIN REINER
JAROSLAV RUDIŠ
PETR STANČÍK
ARNOŠT GOLDFLAM
EMIL HAKL
MARKÉTA PILÁTOVÁ
MAREK TOMAN
KATEŘINA TUČKOVÁ
MILOŠ URBAN
TEREZA ŠIMŮNKOVÁ
MICHAL ŠANDA
PETRA SOUKUPOVÁ
MAREK ŠINDELKA

NAKLADATELSTVÍ ARGO, HUMANITÁRNÍ ORGANIZACE ADRA A SALON DENÍKU PRÁVO, VÁS SRDEČNĚ ZVOU NA PŘEDSTAVENÍ KNIHY POVÍDEK PRO ADRU – MILIÓNOVÝ ČASY DVAADVACETI ČESKÝCH AUTORŮ.

NEDĚLE
18. 5. OD 10,00
VÝSTAVIŠTĚ PRAHA HOLEŠOVICE,
SVĚT KNIHY, VELKÝ SÁL

Knihu a celý projekt představí Zbyněk Vlasák, za organizaci ADRA vystoupí ředitel Adry Michal Čančík a vedoucí projektu zdravotnického střediska v keňském Itibu Aleš Bárta. Svou povídku *Ester a rasisti* přečte Miloš Urban a spolu s ostatními autory knihu pokřtí.

Všichni autoři se vzdali honorářů za knižní vydání a nakladatelství Argo celý výtěžek svého potencionální zisku věnuje humanitární organizaci ADRA. Organizátoři projektu také děkují Světu knihy s.r.o. , za poskytnutí prostoru pro představení knihy.

KOUPÍ TÉTO KNIHY PODPOŘÍTE HUMANITÁRNÍ ORGANIZACI ADRA.

SVĚT KNIHY PRAHA BOOK WORLD PRAGUE 15.–18. 05. 2014
www.svetknihy.cz
PRÁVO www.pravo.cz
ADRA www.adra.cz
Salon
ARGO www.argo.cz

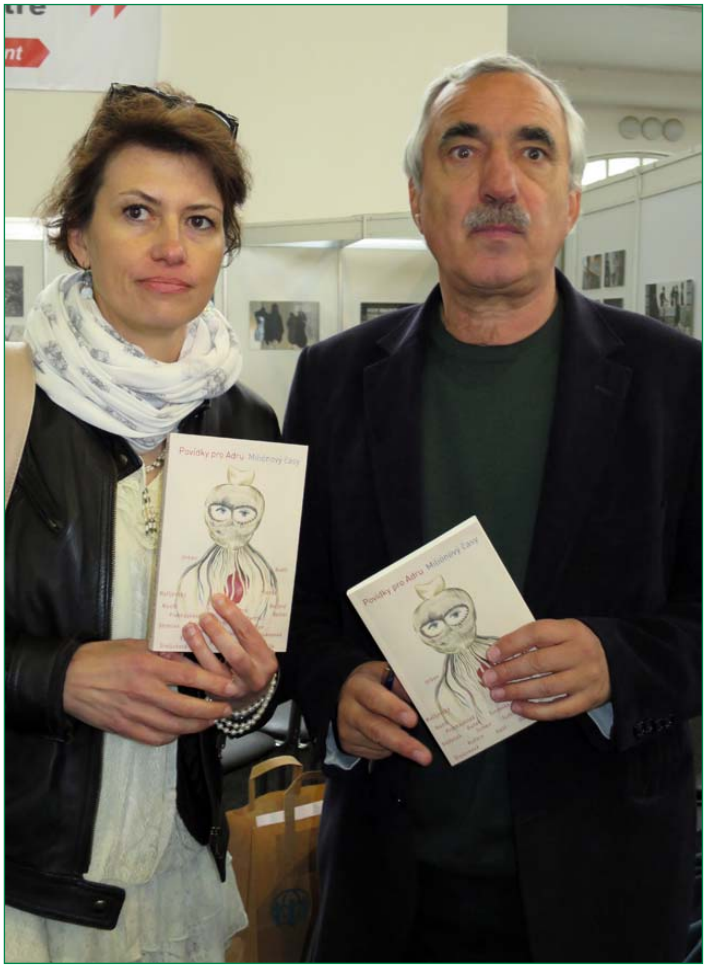

Michal Čančík (Adra), Milan Gelnar (Argo), Zbyněk Vlasák (Salon), Miloš Urban (za autory povídek)

R

Bianca Bellová a Josef Moník

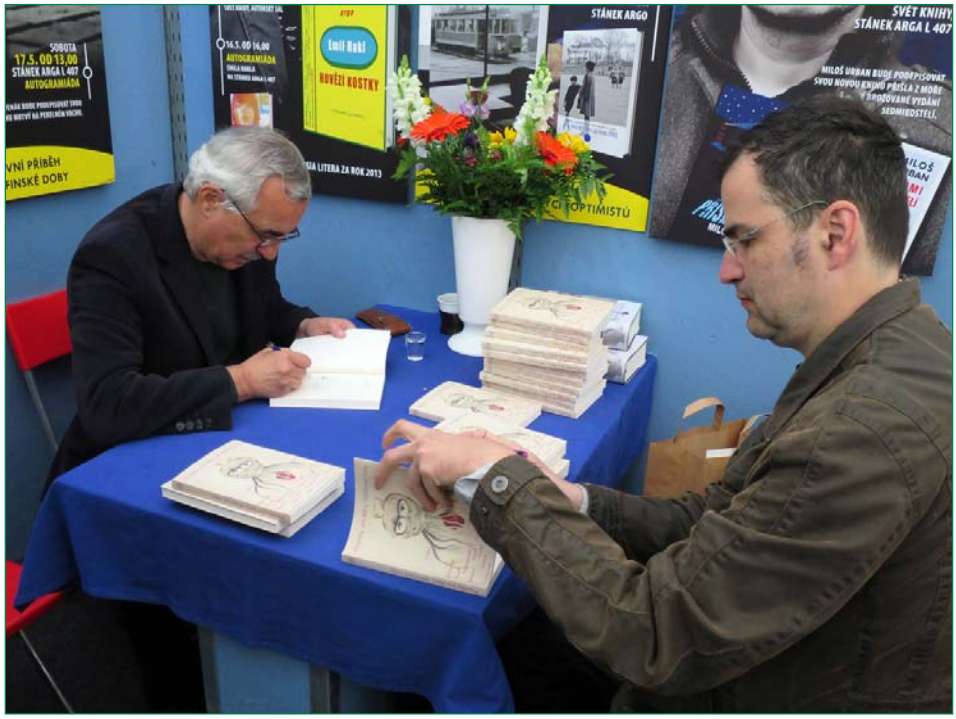

Irena Dousková a Kateřina Tučková

Kateřina Tučková a Zbyněk Vlasák

Josef Moník a Marek Toman

Kateřina Tučková, Petr Stančík, Irena Dousková, Bianca Bellová, Marek Toman, Josef Moník, Michal Šanda
Foto Veronika Krausová

Samson

Jakub Šofar

Co oči nevidí, žaludek neslyší

Jet do cizákova a nekomparovat trhy a tržnice – co jiného může ztepilý Středoevropan v cizině vůbec činiti? 12 snímků z Hongkongu, 16 z Macaa.

Z HKG (jak si dovoluji tohle „městečko“ nazývat) je to do Macaa jen přes vodu, sotva řeknete švec, jste tam. Jediný viditelný rozdíl je v tom, že v Macau je hlavní městská tržnice v polyfunkčním domě, kde třeba ve třetím patře je knihovna, kam si chodí místní starší občané číst noviny a časopisy a taky se tam mohou vyčurat (nejen). Až se zasytí duševně, sjedou výtahem do přízemí, nakoupí kilo pařátků, taro, zázvor, k tomu třeba jeden z mnoha druhů špenátu, a pak si doma mohou udělat nějaký místní eintopf. Pardon, ještě jedna odlišnost tam je. V Macau jsou nápisy kromě čínštiny a angličtiny také v portugalštině. Co se bude dít po roce 2049, až tahle podivná souběžnost starého (koloniálního) s novým (čínským) skončí, ví sám bůh. Budou se nápisy strhávat a zamazávat, jak se to činilo u nás na konci první a druhé světové války (a částečně i v dobách sovětské okupace)?

Popisovat, co na fotografiích vidíte, je asi zbytečné. Bohužel k tomu ještě chybí možnost zapojit další lidské smysly, tedy čich a sluch. To snad někdy příště. Vzhledem k tomu, jak jsou zde masivně aplikovány technické vynálezy, tak to nemusí být v nedohledné době.

Pěkné to bylo...

450
大龍蝦
550
大肉蚝

海虾
每只170元
潮州凍虾介
潮州大虾介
海大虾
海中虾
海虎虾
每只160元
潮州凍虾介

三點蚪
琵琶虾
100元3

蚬
6元
南非鮑魚

100
4只
英国圣子皇
100
4只

金華街
67號A
FRESH MEAT FOR SALE
新鮮肉出售

40
35
15
20
30
30
10
10
30

33
30
20

下環街市
MERCADO DE S. LOURENÇO
下環街市停車場
AUTO-SILO DO MERCADO DE S. LOURENÇO
停車場
P

PREMIUM BANANAS
CHINESE WHITE SUGAR

下環街
Rua da Praia do Manduco

大甲王
3B九斤

600
560
620
630

V příštím čísle (vychází 1. července 2014) rozhodně nenajdete:

medailon Ivety Bartošové

fotografie z lynčování Josefa Rychtáře

reportáž o společné dovolené
Domenica Martucciho a Jiřího Pomeje

protože nejsme bulvár.
Dobrá adresa je seriózní čtivo pro šmekry fajnové,
co ledva přečtou tohle číslo, už se těší na nové.

Na shledanou příště!
Ne za pomente!